

executionem iudicis requisitū spectantia, illo prius obiter supposito, quod si res, super qua faciendū est actualis executio, vigore rei iudicatæ ab uno iudice latae, sit sub alterius iudicis territorio, districtu, jurisdictione, ab illo faciendū est, ad requisitorias tamen literas illius iudicis, qui sententiam tulit, text. est expressus *aut. de exhib. rei. §. si verò, & in aut. ut differunt. iudic. l. i. tit. 7. p. 3. l. properand. §. fin. autem reus. C. de iud. in l. d. Pio. §. seni. Romæ dicitur, ff. de re iud. quā latè exorant, & ejus materiam tractant Covarr. *pract. quest. 64. cap. 10. n. 7.* per totum, ubi idem tenet per identitatem rationis in contractu paratam executionem habente, quando fieri debet coram iudice contractus, ut in utroque probat, & amplificat Paz in *prax. 5. p. tom. 1. cap. 2. à n. 5. cum seqq. fol. 101.* per notata in *cap. Rom. §. contrahentes de for. comper. lib. 6.* tenent plures relati ab A. fin. in *prax. §. 31. cap. 9. n. 2. Avend. tit. de las excepciones, n. 9 & respons. 22. Orosc. in l. si convenit, n. 9. ff. de jur. om. jud. gl. 23. tit. 11. p. 5. Azeved. in l. i. tit. 21. lib. 4. re. cop. num. 54. Anton. Mall. Gall. in forma obligat. Camer. part. 3. quest. 2. latè etiam & bene in utroque casu Rod. Xuar. in l. l. post rem, in declar. l. Reg. quest. 5. incipit circa iudicem videndum fol. mibi 349. post Bart. Bal. Salicet. Paul. & alios in d. §. sentent. Romæ, post plures alios, ejus additionator Valdez, pulchrè etiam per Joan. Ferrar. in *pra. in form. execut. sent. diffini. à n. 13. fol. 277.* ubi post Cynum & alios, & similiter Roder. Suar. distinguunt, ut hoc procedat, quando petitur executio iudicis officio, secus autem quando petitur actio in factum, quia actio ubique exerceri potest, quos vide & omnes pro materia executionis factæ per literas requisitorias, latè etiam Gratian. *disceptat. foren. cap. 146. per 6. totum*, ubi latè, an iudex requisitus excedat, non exequendo secundum statutum iudicis requisitoris. Rebuff. in *tract. de liter. requisit. à num. 25. & supra per totum in commentar. tom. 2.* Latè hunc articulum examinat post plurimos quos citat Vincent. Carocius *tractatu de except. execom. 12. q. 30. à n. 7. cum seqq.* Carol. de Tapia de *compil. jur. Regn. Neapol. tit. de execut. sent. rubr. 41. ritu 262. num. 4. fol. 226. lib. 3.* ex Carpan. *ad stat. Mediola. cap. 8. & alius.***

66 Circa quod nunc primò quæro, an literis requisitorias ad hujusmodi executionem faciendam solemniter expeditis, iudici, ubi res sita, destinatis, & anteaquam iste iudex requisitus inceperit, iudex requirens obiit, vel officio publico functus, vel privatus est, an poterit iudex requisitus dictas literas exequi, & effectum mancipare? In qua difficultate, & controversia affirmativè respondendum erit, ut etiam post mortem requirentis defectum, aut privationem officii teneatur requisitus exequi, per text. in *l. fundi venditor, §. ult. ff. de acquir. poss. cap. si super gratia de rescript. exactè, & dilucidè examinat, & comprobatur Covarr. *pract. quest. cap. 11. à n. 1.* quem omnino vide.*

67 Pro quo communis fiat sententia, quòd si nuntio fuerit à iudice demandatum, ut aliquem inducat in possessionem; mortuo etiam iudice, nuntius possit mandatum exequi, docent B. in *l. more n. 6. ff. de iuris. omni. jud. sequitur Roma. consil. 202. n. 3. Imol. Aret. in d. l. fundi venditor, §. fin. ff. de acquir. poss. & idem Alexand. n. 5. Felin. in cap. relatum n. 8. & seqq. de off. deleg. quam opinionem communem etiam profitentur Iff. in *d. leg. more. n. 62. ff. de jur. om. jud. & Covarr. d. cap. 11. n. 2. vers. secundò hoc ipsum probatur. Gratian. in disceptat. foren. tom. 4. cap. 783. n. 19. Card. Mant. in tract. de tacit. & ambig. convent. lib. 7. tit. 23. n. 49. & 50.**

68 Quod comprobatur autoritate Pauli, Angeli, Aretini, & aliorum in *d. l. fundi venditor, §. fin.* qui expressim asserunt, non extingui morte mandantis etiam re integra mandatum, quo iudex, qui sententiam tulit, ejus executionem alteri commiserit: sequitur Covarr. ubi *suprà sub n. 2. ante fin. vers. quarto eadem sententia.*

Pro qua opinione est tex. optimus in *aut. ut nulli ju. 69. dicitur, §. hoc verò jubemus vers. si verò*, quo dicitur, ut iudex, qui est successor alterius iudicis, debet adimplere mandatum factum ejus prædecessori, prout ejus prædecessor tenebatur.

Et quia cum iudex, qui tulit sententiam, ex debito & necessitate officii teneatur illam exequi, sequitur, ut mandatum sit ex causa necessaria quod quidem morte mandantis non expirat, ut per *d. leg. fundi venditor, §. fin.* tenent communiter omnes citati Doctores, & latius Mantica à *num. 45. cum seqq.* qui à *n. 16.* congerit plures, & diversos casus, quibus mandatum morte mandantis non extinguitur, vide etiam Gratian. *ubi proximè d. cap. 783. à n. 9. & supra*, quare iudex requisitus, nec alius minister hoc casu exequentes morte, vel remotione mandantis subséquere re integra, nec excessum, nec vim commississe dicuntur.

Secundò quæro, an possessione possit cognoscere de dominio, & afflitione rei, super qua executio faciendā est. Et videtur quòd non, ex supradictis à prin. hujus capituli, quòd executor merus non potest de aliqua exceptione pertinente, ad executionem sententiæ cognoscere regulariter dicemus plura *infra cap. seq.* sed iudex requisitus dicitur merus executor, & n. 7. d. minister, ut probant Joan. Ferrar. in *pract. in for. execut. sent. dist. sub n. 14. fol. 277.* tenet etiam Gratian. in *disceptat. foren. cap. 146. n. 7.* & ita intelligendi sunt Paz in *prax. 5. p. tom. 1. c. 2. n. 10. fol. 101.* Covarr. in *pract. quest. cap. 10. sub n. 7. ad med. dum simpliciter dicunt, hunc iudicem requisitum esse executorem sententiæ, & decreti iudicis requisitoris, sicuti in executione latæ sententiæ fieri debet, & expressè tenet ipse Covarr. in *pract. quest. cap. 16. n. 5.**

Quod quidem licet de juris rigore verum sit, tamen ex æquitate concors est omnium opinio, in re hac sufficere tertio oppositori, coram executore iudice requisito proponere, & allegare, res, & bona, in quibus sit executio, propria esse, nec debere in illis fieri executionem, cum alias possit executor culibet tertio oppositori, & contradicitori injuriam facere, qui non ita facile possit ad iudicem requirentem accedere, cum fortè is longè ab sit loco executionis, prout contingit frequentius in his executionibus, quæ sunt per requisitorias literas; semper enim sit extra proprium territorium, ita considerat ex hac ratione Covarr. *pract. quest. cap. 16. num. 5. & post Bart. & Salicet. tenet Menoch. de arbit. jud. quest. 38. num. 8. & n. 16. lib. 1. Octav. Cacher. in decis. Pedemont. 13. n. 14. Ludov. à Peguer. in decis. civil. 138. per tot. Azeved. in l. 6. tit. 17. lib. 4. re. cop. n. 7. & 8. Cancr. *variar. resol. cap. 2. de jur. om. jud. n. 247.* Audiendus tamen non est Cevall. (quem post hæc vidi) in *tract. de cogn. per viam viol. 2. part. quest. 16. num. 46.* qui hanc doctrinam voluerit extendere ad quoslibet executores meros etiam non ordinarios requisitos. Sed quæ fallitur, quia repugnant omnia juris principia, quæ docent, meros executores nullo modo posse admittere, nec cognoscere de qualibet exceptione, ut hæc dicitur hoc cap. & seq. diximus. Et quia omnes hi Doctores loquuntur limitatè in iudice requisito de æquitate, & speciali ratione, scilicet, quia frequentius iudex requirens longè degit, ubi non ita facile adiri potest absque magna injuria oppositoris. Quæ ratio non militat in nuntio, qui intra territorium iudicis, sententiam ferentis, exequitur, quia facilis potest aditus; & ita tenendum est constanter ex hucusque dictis in hoc cap. seq. circa quæ vide etiam *infra à cap. 7. à n. 41. cum seqq. & ibi dicta limita, ut in hoc casu speciali.**

CAPUT VII.

Ab exccutore rejiciente legitimas exceptiones executorialium executioni oppositas, & admittendas, seu etiam admittente rejiciendas, an & quando appellationsi interjeclæ vim faciat non deferens, ut qualiter excedat, cognoscatur.

SUMMARIUM.

- 1 Exceptiones executorialium executioni convenientes legitima dicuntur, & ut admittenda.
- 2 Legitimum dicitur, quod à lege recipitur, & approbatur.
- 3 Exceptiones dicuntur non legitima, quæ à lege reprobandantur.
- 4 Executor excedit, non admittens legitimas exceptiones executionis naturæ congruas.
- 5 Ab exccutore non admittente legitimas exceptiones tanquam excedente, appellatio habet utrumque effectum.
- 6 Quod idem locum habet in executione instrumenti guarantee, quia parificatur à jure.
- 7 A rejectione exceptionis in executione incedentis appellatio est necessaria, aliàs transit in rem iudicatam.
- 8 Executor literarum pensionis rejiciens exceptiones legitimas incompetentis, Jurisdictionis, aut ortas ex ventre gratis, excedit, & ex hoc capite appellatio utrumque habet effectum.
- 9 Exceptiones minus legitimas rejiciendas admittens executor excedit, ex hoc capite appellationsi ut licite deferendum est.
- 10 Executor admittens exceptiones non admittendas, de trahit juri privilegio partis, hoc est, juris exequendi, eamque privat beneficio juris communis, ob quod datur appellatio.
- 11 Gravamen sit prejudiciale dicitur, quo impeditur via executiva competens.
- 12 Executiva via maximum offert commodum.
- 13 A gravamine illato agenti via privilegiata facilius admittitur appellatio, quam adversario.
- 14 Exceptiones legitime quæ executioni sententiæ opponi possunt in duplici sunt executionis.
- 15 Aliæ infringunt sententiam, illique ex diametro repugnant; aliæ non repugnant directè, sed tantum modificant, & quales sint in utroque casu, ibid.
- 16 Exceptiones omnes indistinctè omnes executores an admittere, & terminare queant.
- 17 Executor merus cum sibi committatur nudi facti executio, & omni liquidata materia, non potest regulariter cognoscere de exceptionibus oppositis.
- 18 Executor merus non potest cognoscere, de exceptionibus oppositis labefactantibus sententiam, sed mandatum ad unguem servare tenetur.
- 19 Exceptiones infringentes & annullantes sententias licet executor non teneatur admittere, potest tamen, si vult, ad effectum superscedendi, & rescribendi dimittat.
- 20 Primo quando exceptio esset notoria, & nondum fuisset in iudicium deducta.
- 21 Secunda exceptio excommunicationis opposita petenti executionem.
- 22 Tertia exceptio & causa noviter orta, quam si cognosceret iudex superscederet.
- 23 Quarta exceptio falsi rescripti.
- 24 Quinta exceptio nullitatis notorie, ubi executio est irretroclabilis.
- 25 26. Executor has exceptiones infringentes sententiam potest admittere, si vult, non tamen tenetur, & ideo à rejectione appellationsi interjeclæ non deferèdū.

- 26 Executor mixtus sicut merus, non tenetur admittere exceptione labefactante sententiam, si non vult.
- 27 Executor præcisè tenetur admittere exceptionem infringentem ejus potestatem, & ubi datur executio irretroclabilis, aut excommunicationis exceptio, quas si rejiciat executor, libet appellare.
- 28 Executor mixtus is dicitur, cui executio committitur, non præcedente causæ cognitione super iis, quæ incidere solent viam executionem.
- 29 Executor mixtus non tenetur admittere exceptiones labefactantes sententias, nec respicientes merita causæ.
- 30 Executori non quomodo sit lata sententia sed quomodo sit exequenda, pertinet, non quid sit pronuntiatum, sed quid sit pronuntiatum.
- 31 Executor non potest factum superioris labefactare.
- 32 Executor non potest admittere exceptiones respicientes justitiam, & causam principalem, sed statim remittit superiori non superscedens in executione.
- 33 Executor potest, si vult, admittere exceptiones respicientes nullitatem sententiæ ut remittat & superscedat.
- 34 Executor sententia summarie retrahatur, & ita nihil admittitur requirens altiore indaginem ad illam impediendam.
- 35 Exceptio nullitatis incontinenti probata, ex inspectione actorum, est legitima & impedit etiam trium conformium executionem.
- 36 Exceptio nullitatis ex defectu jurisdictionis etiam trium conformium executionem impedit.
- 37 Exceptio nullitatis notorie impedit executionem oppositam coram iudice sententiam ferente, executor autè non tenetur terminare, sed interim superscedere.
- 38 Restitutio in integrum quando potest opponi rei iudicata, & suspendit executionem, procedit si opponatur coram iudice, non autem coram exccutore.
- 39 Exceptiones modificativas quæ directò non infringunt sententiam, sed respiciunt executionem sententiæ tantum, executor mixtus admittere.
- 40 Executor Romane Curie in partibus cognoscit super rebus in quibus est faciendā executio pro quantitate debita, & de aliis exceptionibus modificativis.
- 41 Iudex requisitus pro executione sententiæ quas exceptiones admittat.
- 42 Iudex requisitus pro executione executorialium dicitur merus executor.
- 43 Iudex requisitus pro executione cognoscit de omnibus exceptionibus modificativis, si coram iudice cognita non sint.
- 44 Iudex requisitus potest de dominio rei super qua est faciendā executio, cognoscere etiam si sit merus.
- 45 Iudex ordinarius qui in defectum jurisdictionis arbitri ferentis sententiam exequitur, dicitur mixtus executor, quia omnes exceptiones admittit & cognoscit.
- 46 Exceptiones modificativæ naturæ executionis conveniunt & ideo admittenda per executorem.
- 47 L. cum fideicommiss. ff. de confell. expenditur mirabilis ad admittendum exceptiones modificativas.
- 48 Exceptiones quæ coram ipso exccutore proponi possunt, & quæ non, sub coram superiori mandanti.
- 49 Executor si nolit admittere exceptiones infringentes sententiam ad effectum superscedendi, non excusatur parti illas proponere iterum coram superiore.
- 50 Exceptionis legitime à rejectione ut possit appellari, & excedat executor, debet illis probatio incontinenti offerri, non aliàs.
- 51 Executiva & summaria iudicia non admittunt exceptiones requirentes altiore indaginem.
- 52 Exceptio legitima ut per executorem admittatur, debet vel ex eisdem actis probari, vel conferrari incontinenti probationem.
- 53 Tertius comparens & appellans ab executione, debet de suo interesse incontinenti docere.
- 54 Ab executione appellatio ut operetur effectum suspensionem

- scum exceptionis, probatio debet incontinenti con-
ferri.
- 55 Appellatio à reiectione exceptionis ante ejus justifica-
tionem, non devolvit, nec ex sola reiectione justifi-
catur, in quibilibet judiciis, & de ratione.
- 56 Appellatio à reiectione exceptionis simul oblata proba-
tione, incontinenti statim dicitur justificata.
- 57 Judex rejiciens probationi incontinenti oblatam, offen-
dit suam iniquitatem contra opponentem exceptio-
nem, cujus malitia presumptio purgatur ex eo.
- 58 Tam in exceptionibus dilatoriis, quam peremptoriis.
- 59 Et hoc casu appellatio statim operatur effectum sus-
pensivum & attentata.
- 60 Probationem incontinenti offerens, debet petere ter-
minum brevissimum.
- 61 In remedi. l. fin. C. de edicto D. ADR. proceditur
summarie & executive, & exceptio requirens alio-
rem indaginem reservatur petitoria.
- 62 Quod per interpretationem verborum testamenti pro-
bari desideratur, requirit alioquem indaginem, que
reservatur in remedi. l. fin.
- 63 Exceptio que continet ad quam dubitationem juris vel
facti non prompte liquidabilem, respicit proprie-
tatem.
- 64 In executivo judicio ex l. fin. C. de edicto D. ADR. non
admittuntur exceptiones requirentes alioquem inda-
ginem.
- 65 Exceptiones peremptoriae, que non infringunt, nec di-
recte impugnant, sed modificanc sententiam, possunt
ut legitima opponi in ejus executione.
- 66 Exceptio modificativa cum non impugnat sententiam,
dicitur quid separatum ab appellatione principali.
- 67 Exceptiones modificativa & legitima que sint, remis-
sive.
- 68 Exceptio collationis bonorum potest ut modificativa
opponi executioni sententia.
- 69 Exceptio peremptoria modificativa semel judicio prin-
cipali & ante sententiam opposita, & à judice reje-
cta, in executione opponi non potest.
- 70 Exceptio modificativa semel opposita, & terminata in
principali non potest executioni sententia opponi.
- 71 Exceptio modificativa semel opposita in processu ad
unum finem, potest ad aliud diversum in executione
sententia opponi.
- 72 Exceptio peremptoria modificativa semel processu op-
posita, non tamen per judicem super ea pronuntia-
tum, an executioni opponi possit.
- 73 Exceptio sumptuum est modificativa, & admittenda
per Executorem executioni sententia, quam directo
non impugnat.
- 74 L. peremptoriae C. sententiam rescindi non posse,
an loquatur in peremptoriae modificativa.
- 75 Exceptio retentionis adeo favorabilis est, ut etiam post
sententiam competat.
- 76 Retentionis exceptio admittitur in executione, etiamsi
ea sit processu opposita, non tamen per judicem ter-
minata.
- 77 Retentionis exceptio non decisa, etiam in judiciis pri-
vilegiatis opponitur post sententiam, & à reiectione
appellatio admittitur.
- 78 Exceptio impensarum per viam actionis, & exceptio-
nis, in judicium principale deduci potest.
- 79 Impensarum exceptionem per viam actionis proposi-
tam debet judex expresse pronuntiare, alias habetur
pro omisa.
- 80 Impensa petita in prima instantia in ea tamen omisa
condemnatio, si in secunda super illis declaratur, erit
prima sententia illarum respectu.
Et tunc in executione sententia hęc exceptio admit-
tenda est, ibid.
- 81 Impensarum exceptio modificativa in judicio prin-
cipali deducta per viam exceptionis, potest iterum in
executione opponi.

- 82 Succumbens in exceptione compatibili cum actione,
non prohibetur in aliud judicium deducere, si de ea
non fuerit judicatum.
- 83 Absolutio in incidenti quando deducatur per condem-
nationem in principali.
- 84 Text. in l. quod in diem S. citationem, ff. de com-
pensat. expenditur.
- 85 Exceptio modificativa opposita, & non determinata,
censetur reservata executioni sententia, quando est
compatibilis cum sententia.
- 86 Exceptio opposita & non terminata, censetur reje-
cta, & non admittenda in executione, quando est in-
compatibilis cum sententia.
- 87 Sententia lata super principali intelligitur reprobare
incidenti, si aliter cum illo non potest subsistere.
- 88 Exceptio competens obligato ad alimenta, ne conve-
niatur ultra quam facere possit, est modificativa.
- 89 Exceptio augmenti, aut diminutionis bonorum ali-
mentarii & alimentantis, est legitima, & variatur
juxta augmentum & diminutionem.
- 90 Quod intellige si incontinenti hęc augmenti, aut dimi-
nutionis exceptio probetur.
- 91 Sententia causa cessante cessat & ipsa senten-
tia.
- 92 Causa sententia quando redit ad non causam sententia
retractatur.
- 93 Executor ex nova causa potest in sententia execu-
tione super sedere.
- 94 Rei judicata cessante causa ex nova causa superven-
iente, cessat res judicata.
- 96 Res judicata non facit jus in iis que tempore mutan-
tur.
- 97 Alimenta crescunt & decrescunt, crescente vel de-
crescente patrimonio alimentanti, vel alimentantis,
etiam post sententiam & iudicis taxationem.
- 98 Etiam si taxatiōis consenserit.
- 99 Exceptio orta ex venire sententia, est legitima, quam
si executor rejicit, excedit.
Alio & exceptio si oriatur ex eodem actu, à pari pro-
cedunt, ibid.
- 100 Exceptionibus omnibus sublati per statutum non
tolliuntur orta ex eodem statu.
- 101 Exceptio ex venire sententia aut instrumenti, obstat
etiam non opposita, quia semper loquitur, & simul
cum actione presentatur & deducitur.
- 102 Exceptio orta ex instrumento prodest si ex eo agat-
ur, secus si ex re judicata super instrumento, nisi
& in illa sit inclusa.
- 103 Executioni sententia potest opponi & oriri exceptio
proveniens ex mente pronuntiantis.
- 104 Reservatio juris facta in sententia, conservat jus
condemnato competens.
- 105 Jus reservatum est exclusum à sententia & condem-
natione.
- 106 Reservatio juris est exceptio que modificat actum,
atque animo admittenda est.
- 107 Reservatio juris confirmat non reservatum, & conser-
vat reservatum, ac si nulla foret condemnatio.
- 108 Exceptio (non implevisti ex latere tuo) ut legitima
opponitur executioni.
- 109 Exceptio (tu non implevisti) stante, inhibito ex-
pediunt contra executionem.
- 110 Exceptionibus omnibus exclusis non intelligitur ex-
clusa exceptio (tu implevisti.)
- 111 Ad effectus plures exceptiones (tu non implevisti)
qui videndi.
- 112 Exceptio rei non tradita, & pretii non soluti ejus est
natura cujus exceptio (tu non implevisti) & opponi
potest executioni sententia.

- 114 Exceptio etiam dilatoria que oritur post sententiam,
potest licite ejus executioni opponi.
- 115 Exceptio dilatoria orta post licem contestatam, potest
opponi.
- 116 Rei judicata licet perpetua sit, tamen non obstat agen-
ti ex nova causa superveniente de novo.
- 117 Condemnatum ad rei commodatam, aut depositam, aut
perditam restitutionem, & ejus veram estimationem si
res deveniat in potestatem Domini, potest de hac legiti-
ma exceptione ponere executioni, & admittenda.
- 118 Equitas novi casus novum inducit remedium.
- 119 Exceptio (quod petit intus habes) opponi potest sen-
tentia.
- 120 Sententia pro aliquo uti bare de ab intestato, rescindi-
tur postea appante testamento noviter reperto.
- 121 Absolutus ex una causa potest ex alia noviter con-
ventus condemnari.
- 122 Sententia causa cessante cessat ipsa sententia.
- 123 Bona alienata in tertium per alium possessorem, cujus
sententia ex nova causa fuit rescissa, remissive.
- 124 Rei judicata exceptio quando prodest absolutio ob non
probationem actoris in rebus aut personibus, remis-
sive.
- 125 Exceptio defectus mandati aut jurisdictionis, est per-
petua. Et inquam censetur exclusa & obstat etiam
tribus conformibus.
- 126 Sententia sustinetur si revera adfuerat mandatum pro-
curatoris, licet non presentatum in actis, de quo
etiam post sententiam constat.
- 127 Sententia erit nulla, etiamsi vere ad sit mandatum,
non tamen productum in actis, postquam fuit de ejus
defectu oppositum.
- 128 Acta non valent post oppositionem defectus mandati,
nisi in actis exhibeatur.
Secus si non opponatur, quia sufficit quodcumque de
ejus vera existentia dicere, ibid.
- 129 Sententia & acta ut nulla dicantur, non sufficit semel
à principio de defectu mandati opponere, sed in quolibet
actu protestari, & repeti, aliud sufficit quando-
cumque de ejus vera existentia dicere, & sequi.
- 130 Judicium agnatum cum Monacho constituto pro-
curatore, sine licentia superioris, non opposita exceptio-
ne an sit nullum.
- 131 Protestatio ut nihil fiat nisi docta de legitimo manda-
to debet repeti non à quolibet actis, & sequi.
- 132 Interlocutoria iudicis declarans falsum & assertum
procuratorem legitime comparere, non prajudicat
Domino infcio, & potest quandoque de nullitate
dicere.
- 133 Quid si Dominus hujus interlocutoria habuisset noti-
tiam, remissive.
- 135 Exceptio opposita primæ solutioni annui redditus &
rejecla an opponi queat in executionibus sequen-
tium annorum.
- 136 Obligatio redditus annui si est unica, pro omnibus
prestantibus futuris, unica præscriptio sufficit pro
tota obligatione.
- 137 Singule obligationes si oriuntur pro singulis presta-
tionibus annuis, tot præscriptiones sunt necessarie,
ita ut unica pro omnibus non sufficiat.
- 138 Annuus redditus debitus ex contractu, regulariter
una est obligatio, & actio, & ad heredes transit.
- 139 Redditi annuus debitus ex contractu cum conditio-
ne singulis annis adimplenda, tunc quot sunt anni,
tot obligationes.
- 140 Redditi ad vitam tot continet obligationes, quot
præstationes annue.
- 141 Tot sunt legata quot annue præstationes.
- 142 Obligatio si est unica pro omnibus annuis præstationi-
bus, exceptio semel opposita & rejecla in executione
unius præstationis, non obstat creditori in aliis.
- 143 Sententia lata in favorem debitoris super uno annuo

- redditu, obstat agenti pro sequ. debitis unica obi-
gatione.
- 144 Obligationes si tot sint quot annue præstationes, sen-
tentia pro prima pagha non parat plenam præjudi-
cium in sequentibus.
- 145 Causa ex qua sit actum specialiter non expressa om-
nes causas petitione comprehenduntur.
- 146 Debitor annui redditus si in executione unius paghe
omisit opponere exceptionem illam, poterit ponere
in executione aliarum præstationum junctarum.
- 147 Solutiones accusa nihil inferunt in junctum, quo-
minus opponatur exceptio contra instrumentum aut
tabellionem, omnia in prima pagha.
- 148 Quod procedit sive unica sit obligatio, sive plures
singulis annis, quando exceptio omnia fuit in priori-
bus paghis.
- 149 Text. in l. 2. C. de fideicommiss. inter. retratur.
- 150 Sententia lata super primæ actione, & obligatione
annui redditus, ut in posterum præstetur, unica
sufficit pro singulis annis consecutivis.
- 151 Exceptio sequestris autoritate iudicis præcipiens
debitori non solvat sui creditori, an impediatur execu-
tionem pro ipso debito sequestrato, & quid sit debi-
tor sequestrum procuratoris, num. seq. & quid
adversus fideiussorem, sub num. 152.
- 152 Debitor interdictus ne solvat suo creditori, si con-
pellatur à iudice cum cautione incontinenti, an sol-
vere debeat decimam executionis.
- 153 Depositarus de mandato iudicis, reddens depositum
an liberetur, & quid sit alteri etiam non citato cuius
interest, quas diligentias tenetur facere depositarius
& an teneatur appellare.
- 154 Debitor interdictus per judicem ne solvat suo debi-
tori, vel quod solvat alteri, an & quando teneatur
appellare.
Et an debeat contradicere, & omni uti diligentia, ne
debitum ab eo exigatur, ibid.
- 155 Debitor compulsus alteri solvere quam vero domino,
antequam solvat, tenetur denuntiare creditori suo.
- 156 Debitor iussu iudicis solvens alteri quam suo credi-
tori, non liberatur si præcessit mora solvendi, illi
etiam contradicens, sequestrato debito.
- 157 Debitor etiam ante moram debet moram omnibus re-
sistere, ne fiat sequestrum & factum tollatur, aliis si
sponte solvit & agnovit, non liberatur.
- 158 Debitor solvens iudici aut apparitoris exequenti liberatur.
- 159 Executor datus ad vendendum & pretium re spen-
dum emptor ei legitime solvit, sed executor Domi-
no rei teneatur.
- 160 Re evicta in solutum pro debito data à iudice vel à
parte, non agitur ex actione primæ, quia est ex-
tincta, sed utile ex emptio.
- 161 Re evicta in solutum data, an & quando liberentur
priors fideiussores & pignora.
- 162 Creditor rem in solutum accipiens, sit cautus pro
testari, ut re evicta, illa sibi sit actio primæ, qua
fideiussores & pignora liberantur.
- 163 Creditor evictionem pigoris debiti non debet, con-
currentibus juris requisitis, & que illa sint.
- 164 Pignoris venditio legitime facta non impeditur per
appellationem debitoris.
- 165 Intellectus ad tit. C. creditorem evictionem pigno-
ris non debere.
- 166 Pignore vendito auctoritate iudicis inflante credi-
tore indistincte debitor tenetur de evictione ejus.
- 167 Factum iudicis est factum parti.
- 168 Sequestrata multa debitoris forentis, si probet non
esse suam, sed conductam, restituitur.
- 169 Sequestris pluribus appolitis super eadem re, an
prius præferendum.
- 170 Sequestrata rei seu pro executione capta an venditio
sit nulla.

- 171 Exceptio liti pendente in executivis non admittitur.
- 172 Executivum ad viam redire non potest, qui ordinariæ capit.
- 173 Nisi protestetur quod via executiva præjudicare velit.
- 174 Rei iudicata exceptio obtinet contra receptoros reddituum, an præiudicat domino principali.
- 175 Exceptio eadem obstat cessionario qua cedenti, & eti. in iuris, lise pendente, & eadem competit exceptio, qua condemnato per sententiam.

IN executivis executionem multæ incidere assolent exceptiones, quæ cum iudicii natura rectè conveniant cunctis aliis exclusis, à jure approbantur selectæ, legitimæ inde dictæ, & ab executoribus omnimodo admittendæ. Ita tenent Bal. in l. ita nobis, C. ad l. Jul. de adulteriis. Bart. in l. 1. §. parvi refert, ff. quod vi aut clam. Anton. de Butr. & Decius in cap. ex parte 2. de off. delega. Ab. in cap. item cum quis, de restitutione spolia. Angel. de Arct. Imol. in l. fin. ff. à quibus appellare non licet. Guido in tr. de compulsoriorum, Anton. de Cana. in tr. de execu. inf. q. 3. lll. in l. si constante n. 85 ff. solut. matr. Socin. in regul. 130. gl. Abb. & reliqui omnes classici in d. c. ex parte 2. Averd. in cap. correct. p. c. 16. optimè lateque Parlad. l. 2. rerum quoti. c. fin. 5. p. §. 1. sub n. 2. vers. alii verò, bene etiam nostras Joan. Garcia de expens. & meliora. 6. cap. n. 15. ad fin. jure siquidem legitimum dicitur, quod à lege recipitur atque approbatur, l. legitima, ff. de patris, l. 3. §. fin. pro socio. Decius consil. 258. n. 4. vol. 2. Parlad. ubi proxima n. 4. qui propterea dicit è converso, legitimas exceptiones non dici, quas lex reprobat, & refellit, & Joan. Garcia d. n. 16. ad fin.

Has igitur exceptiones, quas executorialium executionum legitimas jura reputant, iudicii natura appetit, si executor non admittat, excedit, ab hujusmodique reiectione admittendarum, veluti ab excessu appellationi (quæ legitima est) nec detulerit, violentiam fecisse, declarat prout assidue declarat Regium tribunal; ista est gl. celebris in l. ab executione, C. quorum appell. non recip. verbo excedat. ibi: Item idem est, si executor prætermittit cognitionem exceptionis, quæ datur alicui in quibusdam casibus, etiam post sententiam, & post quadrimense tempus, veli sententiam executioni mandare, &c. Optimè Speculat. iii. de appell. §. in quibus, sub n. 5. vers. vel nisi admittat aliquam de except. quæ post sententiam obijci poss. & c. Bal. in c. quoad consultationem, super gl. verbo, excedat. de senten. & re jud. Alex. consil. 99. alias consil. 92. n. 6. vers. nec in dicta pronunt. num. 6. l. 2. Castren. consil. 289. l. 1. ad primum respondetur in prin. B. id. in l. ab exe. ut. n. 13. C. quorum appel. non recip. ubi Bart. n. 1. & in l. ab executor. n. 2. ff. de appell. Ruinus consil. 80. num. 2. col. 5. Anton. de Butr. in cap. quoad consultationem, n. 16. vers. quandoque executor. de senten. & re judic. ibidem etiam Abb. sub num. 24. vers. finem C. num. 25. Cardinal. Tusc. præd. concl. tom. concl. 4010. num. 5. & num. 18. litera A, & iterum sub conclus. 101. Veltrius in praxi Roma. Cur. lib. 7. cap. 3. sub num. 9. vers. sed & inter alios, fol. 196. & eodem lib. cap. 5. num. 9. Rebuff. in tr. de senten. execut. art. 7. gl. 11. num. 2. vers. potest tamen, & idem Rebuff. gl. 14. num. 9. fol. 373. & 380. dicentes, quod si pars opponat contra executionem aliquam legitimam exceptionem, & executor illam non admittat, poterit ab hujusmodi excessu appellacionem mittere. Idem tenent Cæsar. Conar. in repetit. l. unic. Cod. si de mom. poss. limit. 19. n. 6. & iterum q. 24. num. 10. & 11. Greg. Tholosa. in tr. de appell. lib. 2. c. 31. n. 14. & sequensibus, optimè Cæpola in cautela 44. per totam. Philipp. Franc. in c. novit. 43. in prin. n. 1. de appell. Corneus consil. 81. col. penul. in prin. n. 5. lib. 1. Ducañas in regul. 41. limit. 1. Francisc. Ripa in l. qui pro tribunali sub n. 10. de re jud. Joan. Serra. in tr. de appell. c. 5. n. 51. & per Alex. consil. 85.

n. 6. vers. præterea etiam l. 5. tenuit Rotam in una Sal. v. interd. 19. Novemb. 1593. coram Penia testatur Marefcot. variat. resol. lib. 2. cap. 112. sub n. 18. qui aliam Rotæ decisionem allegat, & iterum cap. 120. num. 48. Petrus Surd. consil. 27. num. 19. quem in id citat Marquellan. in tr. de commiff. l. part. 2. q. 95. tenet etiam Barz. in decis. Bone. 55. Dominus n. 11. Beronius consil. 32. in causa, nu. 15. l. 3. & per eundem Lancelot. Robert. de attent. 2. part. cap. 12. limit. 53. n. 28. Bart. in d. l. ab executor. ff. de appell. sub n. 2. vers. vel non admittendo legitimas exceptiones impediens executionem, &c. & ad eundem remissivè Roland. à Valle consil. 43. n. 6. vol. 1. Vincent. Caroc. except. 44. num. 90. qui omnes illam constantem conclusionem in hac materia affirmant: posse appellari ab executor ex capite excessus, à reiectione exceptionis, aptæ ad impediendam executionem sententiæ, quod idem esse intelligendum, in executione instrumenti Cameralis, seu gaurentigati, cum pari passu ambulent, & de uno ad illud argumentari, alibi dixi latè, & in specie probat Cæsar Conar. ubi proxime d. num. 6. quod adeo verum est, ut appellatio sit omnino necessaria, aliàs reiectione transit in rem iudicatam, ut latius probavi supra cap. 3. ad fin. ubi videre poteris; à num. 243. & supra.

Quibus non inutiliter adde Gigant. in tr. de pension. q. 95. & q. 70. & post Felin. Emil. Verat. decis. 333. part. 1. Hieron. Gratian. consil. 38. per tot. l. 2. Flores de Mena in præd. quæst. quæstione 12. num. 44. asserentes quod si in executione pensionis vigore literarum Apostolicarum executor, seu subexecutor, legitimam aliquam exceptionem obstantem executioni, ortam puta, ex ventre, seu natura gratiæ, incompetentiæ, vel subreptionis, & similes rejiciat, excedit ab hujusmodique excessu appellari licere, quoad utrumque effectum, cui si executor, seu subexecutor non detulerit, supremum tribunal, ad quod pro delatione recurritur, violentiam facere, deferendum, ac reponendum declarat, advertit in individuo Flores de Mena ibi; n. 46. & nos diximus supra lib. 3. ca. 3.

Hæc conclusio pariter trahenda, & repetenda est in executor admittente non admittendas; & minus legitimas exceptiones, minusque executionis iudicio convenientes, nam tunc similiter excedit executor, & si ab hujusmodi admittione rejiciendarum exceptionum emittæ appellacioni (cum legitima sit) non detulerit, committet levandam violentiam: tenent Anton. de Butr. in cap. quoad consultationem 15. de sententia & de re judic. sub n. 16. vers. quandoque executor. Paul. Castren. consil. 289. ad primum respondetur, lib. 1. in prin. & per eum etiam bene Cardin. Tusch. præd. conclus. tom. 1. litera A, conclus. 40. o. num. 18. & per Anton. de Butr. dumtaxat. Idem affirmat Sigisf. Scaccia in tractatu de appell. quæst. 17. lim. 11. num. 13. quod insuper docuit elegans Rotæ decisio sub Robufferio 100. p. 1. divers. num. 15. detrahitur siquidem juris partis privilegiato, & privatur juris communis beneficio, hoc est, jure exequendi retenta sua natura, & qualitate propter quod appellatio est admittenda. Speculator in tit. de appellat. §. in quibus sub n. 7. & facit l. 2. C. si sapius in integ. restit. postu. vidi quæ latius dixi lib. 3. c. 17. à n. 46. & cap. 10. à num. 35. & sequenti. Sat enim præjudiciale, & qualis 12. catum gravamen dicitur, quod impeditur via executiva competens, ut dixit Kota coram Cardin. Pamph. in una Romana depositi 5. Junii 1594. prout testatur Gratian. in discept. forens. cap. 262. n. 58. tom. 3. cum maxime commodo privari dicatur, quod asserti via executiva, ut dicit Alexand. consil. 101. n. 4. vers. est & magnam lib. 5. Cardinal. Tusch. tom. 3. litera E, conclus. 475. nu. 1. à gravamine enim illius executionem petenti facilis appellatio permittitur quoad utrumque effectum, quam adversario, ut videre est ex his quæ scripsimus supra

præ lib. 3. c. 4. à n. 1. cum multis seqq. & supradictis adde plures, citatos à Caroc. in tr. de excep. exceptione 44. sub n. 73. vers. declaratur secundò.

Itæ igitur exceptiones legitimæ, quæ executoribus sententiæ & rei iudicatæ, ut à jure approbatæ obijci, & opponi possunt, in duplici esse differentia reperio; nam aut sunt exceptiones, quæ respiciunt causam, negotium principale, sententiæque impugnant, directò detrahunt, & infringunt, illique ex diametro sunt contrariæ prout exceptio falsitatis, nullitatis, & iniustitiæ notitiæ, & similes; aut etenim sunt exceptiones, quæ rem iudicatam non impugnant directò, nec sunt ex diametro repugnantes, sed dumtaxat modificatiæ, moderantes, limitantes, & temperantes in aliquo sententiam, ejus tantum executionem respicientes, & attendentes, aptæ naturæ iudicii, ac viæ executivæ, aut illæ etiam, quæ aut ex eadem sententia, aut post sententiam deorsum oriuntur, de quibus omnibus latius impofterum est agendum.

Sed an omnis, & quilibet executor executoriales exequent, de omnibus his exceptionibus agnoscere, admittere, & terminare queat indiffinitè, res in flatera est, ad cujus siquidem cognitionem plures executorum species constituendæ erunt, ad duas reducendæ tantum, nam aut sint quæ executoriales exequantur executoribus meri, & cum isti dicitur ad eundem factum, nudumque ministerium, discussaque omni jam via executiva causæ cognitione adhibita super exceptionibus, quæ executioni obijci possunt, omnique jam ejus liquidata materia; nullo facto commisso: nullam exceptionem admittere poterit, etiam concernentem executionem, exactissime supra probavi lib. 4. c. 3. à prin. à n. 2.

Merito multo minus admittere, & cognoscere poterit eas exceptiones, quæ directò infringunt sententiam, ac iudicium superioris labefactant, quod nec inferior, nec perfacere queit, sed dumtaxat ad unguem adimplere mandatum, ita tenent gl. in c. pastoralis, §. quia verò, verbo, & si sciat, de off. deleg. text. in l. executorum, & in l. uti proponis, C. de execut. rei jud. Bart. in l. à divo Pio, in prin. n. 10. & ibi lll. n. 12. cum seqq. alique DD. de re jud. Bal. in l. & si non cognitio vers. nota. C. si contra jus vel uti pub. Innoc. Abb. & Butr. in c. de castro de re jud. idem Abb. in d. §. quia verò n. 3. vers. de quinto, decis. Tholosa. 344. & ibi additio ad eam, & est communis opinio secundum Covarr. in præd. q. 16. n. 5. Greg. Lopez in l. 52. tit. 18. part. 3. verbo Señalado. Menoch. de arbit. lib. 1. quæst. 38. optimè Bobad. in polit. lib. 2. cap. 20. num. 46.

Has autem exceptiones (non quæ respiciunt iustitiam partis tantum, quia hæc transivere in rem iudicatam jam) sed eas quæ respiciunt sententiam, eamque nullam reddunt, licet non teneatur executor admittere; poterit tamen, si vult, non ad effectum terminandi super illis, sed superferendi in executione, confitio de earum veritate, & instructum reddendi superiorem, ad quem earum cognitio, & terminatio per illum remittenda est, prout est, quando exceptio est notoria, & non quando fuit in iudicem deducta, presentibus partibus. Secunda, quando executionem petenti opponitur excommunicationis exceptio. Tertia, si supervenit causa, ratioque aliqua arguens, ut noviter orta, quæ iudicem, si cognovisset: moveret vel ad superferendum in executione vel ita non determinasse causam. Quarta, exceptio falsi scripti. Quinta, quando sententia poenam corporalem continens exequenda committitur, & obijctur nullitas, vel notoria iniustitia, quia cum sit corporalis poena irrefragabilis, debet, & tenetur superferdere, & interim resciri: hinc superiori, quæ omnes limitationes per te pedetentim poteris exactissime videre, plures referentes per Fel. in c. pastoralis, §. quia verò n. 17. de off. deleg. Bobad. ubi proxime, n. 47. plenius etiam Menoch. de arbit. jud. lib. 1. q. 38. à n. 21. cum seqq.

usque ad fin. Joan. Gratian. in regul. 348. à prin. & de excep. ceptione nullitatis notoriæ dixit post Romanum consil. 91. assentis iii. num. 1. & alios Scaccia de appell. q. 17. limit. 10. n. 38. & seqq. & circa alias remittit se ad Felin. ubi nos.

Ex hoc igitur infero, quod cum executor possit, si vult, non tamen præcisè de re jure teneatur hujusmodi exceptiones admittere, ab earum reiectione appellacioni emittæ vim non faciet non deservens, quia non quidquid iudicis potestati relinquatur, id sui jacturæ juris ne essitit, nec tunc appellatio admittitur, ut latius dixi lib. 3. c. 13. à n. 48. & seqq.

Et in terminis quod ab executor nolente admittere exceptiones nullitatis infringentes sententiam, quæ sibi exequenda est commissa, appellacioni emittæ non fit deferendum, tanquam minus legitimæ, cum solum sit per modum meri arbitrii, & consilii, ut executor videns sententiam notoriè nullam possit reculare executionem, & parte remittere ad superiorem iudicem mandantem, unde cum non addit gravamen de eo, quod est in suo arbitrio exequi, & per consequens non debet dari appellatio, ita in terminis concludit Ant. de Butr. in c. quoad consultationem col. 3. post medium n. 16. vers. quas autem exceptiones de re jud. & in c. pastoralis, §. quia verò col. 3. post princ. n. 11. vers. ubi autem admittere poss. de off. deleg. ubi quod est in facultate executoris hoc facere, ideo non datur appellatio ad effectum retardandæ executionis, optimè latissimeque & eleganter per valida fundamenta, hanc doctrinam comprobat Gratian. in discept. forens. l. 1. tom. 1. 6. à n. 3. cum pluribus seqq.

Quam quidem doctrinam pariter intellige, in mixto executor, qui eodem modo ac merus, non teneatur admittere hujusmodi exceptiones nullitatis labefactantes sententiam, nisi si vult ad effectum remittendi tantum, ut statim dicemus à n. 32. & seqq. quod si non fecerint, non poterit ab eo appellari. Et loquendo in mero executor, latè post alios comproba. Petr. Surd. consil. 405. à n. 7. & seqq. tom. 3.

Ab hoc excipiuntur duo casus; primus quando exceptio concernit potestatem executoris, quam cum præcisè teneatur admittere ad effectum superferendi, ut supra c. 6. hoc l. 4. dixi latissime à prin. item etiam & in executor sententiæ poenæ corporalis, cum sit irtractabilis (ut modò dixi) in quibus cum teneatur admittere exceptiones has præcisè, ab earum reiectione appellacioni negans delationem, violè tam facit executor: succeditque regula superius ad princ. adscripta, quibus ego libenter addiderim tertium, scilicet, in exceptione excommunicationis, cum agere prohibeatur à jure juxta Felini doctrinam de qua sursum à n. 10. & aliorum ibi.

Alii verò sunt mixti executores, quando scilicet dantur præcedente causæ cognitione in negotio, & causa principali, ex qua fertur sententia, non tamen præcessit eadem causæ cognitio in actu executionis, sed delegatæ sibi sunt executoriales exequendæ, nondum liquidata materia executionis, & eorum, quæ in ejusmodi discursu incidunt, cujus exactè speciale mentem fecimus hoc lib. c. 3. post princ. à nu. 2. iste igitur non poterit, nec teneatur admittere, & terminare eas exceptiones, quæ respiciunt merita causæ principalis, nec eas, quæ infringunt directò, & repugnant ex diametro sententiam, & executoriales committas; quia executori hujusmodi non quomodo lata sit sententia, sed quomodo exequenda est, cognitio pertinet, non quid sit pronuntiandum, sed quid sit pronuntiatur; non autem sciire, an iusta, an iniusta sit, sed obtemperare, & obedire conniventibus oculis effectui mandatum tradendo, cum non possit factum superioris labefactare, l. & si non cognitio, & ibi Doctor. c. ad. si contra jus vel uti pub. c. puniri §. si non cognitio 25. q. 2. Bal. in l.

à Divo Pio in princ. n. 7. ff. de re jud. e. caetero, ubi Abb. num. 3. si prator in prin. & in §. Marcell. ff. de re jud. Ab. in d. c. pastoralis. §. quia vero n. 3. de off. deleg. vers. secunda scilicet. Butr. in d. e. de caetero. decif. Tholos. 444. & eius additionator Bal. in l. i. c. qui accus. non poss. ff. conf. 9. l. 3. Anchara, conf. 224. Ludovic. Roma. conf. 336. Amador. Rodrig. de execut. c. 2. sub n. 40. Anchara, in clem. 1. de re jud. Zasius in d. l. à divo Pio, §. in venditione n. 5. vers. si non autem sent. gl. in clem. unico. de sequestr. poss. & fruct. loquens de nullitate, ex incompetencia, quam sequutus & generaliter etiam nostram doctrinam Bobad, in po. lit. l. 2. c. 20. n. 48. & de falsitate est text. in l. divus ff. de re jud. l. 33. in m. d. & in §. tit. 14. p. 3. l. 13. tit. 22. p. 3. & ibi Gregor. Lopez verbo ostrosi. Menoch. lib. 2. usufreq. c. 36. n. 16. fol. 124.

Hinc cautè lege Joan. Gratia. in regul. 178. dum firmat executorem mixtum super exceptionibus non judicare, & quod quando coram eo opponitur exceptio, quæ quidem post sententiam poterat opponi, ea non obstant sententiam exequitur, quem vel intellige secundum hanc doctrinam communem, vel absolutè intellectum omnino reproba, ex mox dicendis.

32 Qui quidem mixti executores licet exceptiones quæ respiciunt merita causæ principalis, ac iniustitiam partis, nec admittunt, nec possunt, sed eas remittere stiam ad superiores, ad ulteriora interim procedentes in executione, ut præfati probant DD. tamen eas, quæ attingunt nullitatem sententiæ, & illam labefactant, possunt, illas admittunt, non ad effectum determinandi, & pronuntiandi super illis, sed remittendi superiori ut pronuntiet, & eundem instructum reddendi, interimque supersedendi in executione, si iustus esse, non calumniosas repererint, optimè Felin. in c. de caetero, in prin. n. 2. & 3. de re jud. ubi etiam Abb. gl. in c. pastoralis, §. quia vero de off. deleg. quam esse communit receptam, testatur Alexand. in d. l. à Divo Pio, in prin. n. 8. cui omnes assentiunt, ut est videre per Alexand. ibi n. 11. Ill. n. 16. Felin. in d. c. pastoralis, §. quia vero n. 16. Socin. senior. conf. 83. n. 20. lib. 4. Zasius in d. l. à Divo Pio §. in venditione, n. 5. vers. porro sunt. Zuchar. in l. ult. n. 280. C. de edicto divi Adri. pro qua doctrina expendunt text. famosum in l. si prator, in prin. & §. Marcellus ff. de iudicis, cujus interpretationem latè, & mirabiliter persequitur Menoch. de arbit. d. lib. 1. q. 38. à nu. 14. cum seqq. & nostram doctrinam latè comprobant à num. 9. ultra quos etiam Imol. in l. qui Roma, §. duo fratres ff. de verbo. oblig. Rom. in l. si is ad quem ff. de acquir. hered. & Rebuff. in tracl. de sent. executione art. 7. gl. 12. sub n. 19. vers. si autem som. 1. fol. 377. Marquesa. de commissi. l. p. c. 23. n. 11. & 13. prout diximus in limitationibus supra in executore mero, hic repetit à n. 18. quæ de appellatione non admittenda ab executore non admittente has exceptiones dixi ibi, ut non sit licita, scilicet à num. 14. & seqq. quibus convenit, quod intruso, lite pendente, competunt ex exceptiones, quæ principali condemnato in sententia, dummodo non impugnent sententiam, ita ex aliis Hier. Gabr. conf. 42. n. 13. tomo 1.

34 Ex qua doctrina utiliter inferas, quòd licet exceptio nullitatis in continentibus probata ex eisdem actis puta; quæque summarie expediri potest intra brevissimum tempus (quia cum sententiæ executio summarie tractetur, nihil est admiendum requirens altiore indaginem, ad impediendam executionem l. à Divo Pio, §. si super rebus, ff. de re jud. Afflicti. dec. 283. text. optimè & etiam trium conformium, sitque omnino admittenda Rotæ decif. 280. in novis, Bart. & omnes in l. 4. §. condemnatum ff. de re jud. Afflicti. dec. 283. text. optimè ubi Doctores Cst. ex fals. instrum. Alexand. conf. 33. n. 9. l. 1. Vanitus in tracl. de null. e. quot. & quib. mo. null. propo. poss. n. 32. & omnes Doctores in d. §. condemnatum. Rebuff. in comment. ad l. Reg. tit. de sentent. executione art. 7.

gl. 10. num. 4. & num. 8. contra tres conformes Oldrad. d. conf. 106. Bal. in l. c. ne lic. 3. prote. Card. & Bonif. in clem. 1. de re jud. Franc. in c. dilecto, de appell. 52. Corneus conf. 204. lib. 2. Immol. in l. de pupillo, §. qui opus ff. de oper. novi Domi. conf. 24. ff. conf. 44. col. 1. lib. 3. Gratius conf. 72. & conf. 80. & 85. colum. 1. text. optimus, & illic Felin. in c. inter caetera de re jud. ff. in l. n. 8. ff. de novi oper. num. Curtius Senior. conf. 96. col. 6. Curtius Junior. in l. sub pretestis, C. de transact. Alciat. lib. 1. de verbo. signi. colum. 21. Aymon. conf. 3. col. 1. Joan. de Ami. conf. 128. quibus convenit l. veteris ff. de inier. aduque priva. latè Covarruv. in pracl. quæst. cap. 25. à prim. qui num. 4. infinitos congerit circa executionem nullitatis ex defectu jurisdictionis, ut sit licita, & impediatur executionem, non solum unius sententiæ transactæ in rem iudicatum; sed etiam trium conformium, quibus adde, Gutier. in practis quæst. civil. lib. 1. q. 96. num. 4. Lancelot. de attent. l. p. c. 17. num. 103. Anton. Gabriel tracl. commu. opia. lib. 6. tit. de status, conf. 3. num. 11. quæ ita intelligas secundum nostram doctrinam, ut tunc impediatur, & obliet executioni, si opponatur coram ipso iudice principali, qui sententiam tulit, secundum præfatos Doctores, & quæ nos latè p. 3. cap. 6. à principio, at oppositæ coram executore non possunt impedi, quia cum infringant sententiam, & directè repugnent, executore cognoscere de eis non potest, nec tenetur admittere ad effectum terminandi (ut dictum est) & idem jus & ex eadem ratione intelligas in exceptione restitutionis petitiæ contra sententiam, ut in casu, quo contra unam duasve transactas in rem iudicatum, vel contra tres conformes obijci. & opponi possit, (de quo latè examinatur per Joan. Garciam de nobilit. gl. 6. §. 2. à n. 17. cum seqq. fol. 183. quos vide per te) 38 tum locum habeat, quando coram iudice opponitur talis exceptio, non autem coram eius executore, quia non est modificativa, sed directè & ex diametro contraria sententiæ, quia agitur de ea rescindenda omnino.

At cas omnes exceptiones, quæ non impugnant directè sententiam, nec principaliter eam labefactant, sed illam in parte temperant, aut modificant, quæque rectè naturæ iudicis conveniunt, & executionem dumtaxat respiciunt, opponunturque ad consequendum id, quod expressè nec tacitè in sententia denegatum non est, quæque possunt obijci, debentque admitti, & per executorem cognosci contra sententiam, & executorialium executionem; executore mixtus præcisè admittente tenetur; optimè Felin. in c. de caetero in prin. de re jud. & in d. c. pastoralis, §. quia vero n. 16. vers. gl. in verbo. & si sciat. Benedic. Bandi. in repert. ad eum verbo, executore mixtus est ille qui datus est post sententiam exequendam & vers. seq. Bart. in d. l. à divo Pio, n. 8. Salin. in d. l. & si non cogni. col. penult. vers. aut quaritur. Amador. Rodrig. in tracl. de execut. c. 2. sub n. 40. ante ff. Bobad. in polit. lib. 2. c. 20. n. 48. Menoch. in tracl. de arbit. l. 1. d. q. 38. n. 8. & n. 10. Rebuff. in tracl. de sententiar. execut. art. 7. gl. 12. sub n. 19. vers. si vero som. fol. 376. Marquesa. de commissi. l. p. c. 23. num. 12.

Quibus quidem convenit quòd dixit Scaccia in tr. 40 de app. q. 17. lim. 10. sub n. 50. vers. extende hæc, &c. ut ista nostra doctrina locum habeat, & procedat in iudicibus executoribus de partibus, quibus pars presentat mandatum executivum relaxatum per Auditorem Camera Apostolicæ, seu ab alio Papæ delegato in Romana Curia, quoniam si actor coram eo citet adversarium ad videndum sabbastari, & deliberari, vendique pignora ad satisfaciendum eidem creditori in quantitate pecuniæ, ad quam debitor est condemnatus, poterit ille iudex executor, cognoscere de rebus in quibus fit executio, ad quem pertinet, juxta leg. à divo Pio, §. super rebus, de re jud. & exceptionibus modificativis, non

non autem quæ respiciunt merita negotii principalis, nec sententiam impugnant.

41 Ad hanc eandem distinctam doctrinam reducendos esse executores, cui committitur executorialium executio in auxilium jurisdictionis, ut puta quando unus iudex unius territorii requirit per suas literas requisitorias iudicem alterius, sibi quo bona condemnati, vel ad quæ damnantur siuata sunt, vel quando per statutum alicui committuntur executoriales exequenda, ut est videtur per Scacciam ubi proximè à n. 47. Rebuff. in tracl. de sentent. execut. art. 7. gl. 12. sub n. 19. tomo 1. fol. 376. exactissime per Menoch. d. q. 38. n. 8. cum pluribus sequentibus, qui licet sit merus executor

42 secundum Boba. in polit. lib. 2. c. 20. sub n. 47. ad medium. Rebuff. in commentariis 2. p. tit. de literis requisitoris gl. 3. n. 10. idem etiam affirmat Gratian. in disceptat. forens. cap. 146. n. 7. lib. n. 5. tom. 1. fol. 358. Vide Covarr. in pr. quæst. c. 16 à n. 4. tamen cognoscit de huiusmodi modificativis exceptionibus, qui exequitur iure proprio, & ex jurisdictione radicata ex his quæ latè Menoch. ubi proximè n. 14. cum sequenti, & equitate suadente, ne partes dilationibus & expensis vexentur, neque cogantur ire coram iudice committente, suas exceptiones, & allegationes proponere, allegare, testisque, & probationes vehere, quod maxime inconveniens est eis quæ in proposito considerat ubi supra Bobad. & vide supra cap. 6. à n. 73. & 44. seqq. quòd intellige si nondum liquidata materia sibi est executio commissa, respectu autem cognitionis super domino rei, vide ut d. c. 6. à n. 73.

43 Illud autem, quòd modò diximus, executorem qui per requisitorias iudicis exequitur, esse merum, contrarium videtur tenere Abb. in c. de caetero n. 4. vers. secundum membr. quem referens sequitur Bened. Band. in repert. ad Felin. vers. execut. mixtus non merus, qui cognoscit de omnibus exceptionibus, quæ incident in causam sibi commissam; quibus responderi poteris, procedere in illis iudicibus, quibus committitur executio post latam sententiam ob defectum jurisdictionis in eam ferente, qui eam exequi non potest, ut sententia lata ab arbitrio, quam exequitur iudex, qui de omnibus exceptionibus indistinctè cognoscere potest, prout expressè loquitur Abb. ubi supra, & de aliis variisque exemplis huius doctrine, videre poteris per Menoch. de arbit. q. 38. n. 67. & 68. & iterum num. 19. Scaccia de appell. quæst. 17. limit. 10. à n. 42. cum pluribus sequent. Marquesa. in tracl. de commissi. l. p. c. 23. n. 10. quos per te videre poteris, quia nostri non est institui brevitate amantis.

44 Huiusmodi si quidem exceptiones modificativas, cum propriè & directè conveniant naturæ executioni, admittuntur executore tenetur, prout fit exceptio, ne quis conveniatur ultra quam facere possit, compensationes, & similes, quæ à condemnato obijci, & opponi possunt post sententiam in executione l. Nefennius §. alt. ff. de re jud. si fideiuss. §. idem respondit ff. de fideiuss. l. ex diverso §. ff. fol. mat. Bart. per text. ibi in l. 2. C. de jur. & sac. ign. ubi Ill. n. 15. Menel. de Padill. n. 36. Bar. in l. à divo Pio in prin. n. 8. ff. de re jud. Boer. q. 33. n. 18. Joa. Garcia de expens. & meliora. c. 6. n. 15. l. 2. C. de compens. l. sicum multi, ff. eodem tit. gl. ultim. in c. Joannes de fide instr. quam probat Abb. in cap. exceptiones n. 18. de exceptio. Afflicti. decif. 121. n. 3. Medicis de compens. 7. p. q. 25. n. 10. Alex. conf. 12. n. 13. volum. 2. Rebuff. tom. ad leges Gallicas, tit. de liter. obligator. gl. 5. n. 39. Greg. Lopez. in l. 20. tit. 14. p. 5. Cifuentes in l. 64. Tauri, q. 10. Aviles in c. 10. prator. gl. verbo, execut. n. 7. Didacus Perez in l. 4. tit. 8. lib. 3. ord. vers. quæro utrum exceptio fol. 632. Joan. Gutier. de jur. confir. 3. p. cap. 6. n. 2. & seqq. Corneus conf. 147. col. 4. vol. 2. ff. in l. si in area in prin. ff. de condi. indeb. Bertran. conf. 15. colum. penult. in princ. Salgado de Protect. Reg.

vol. 1. Afflicti. in c. 1. si vassal. hic ff. l. Car. & Gozadi. in conf. 86. in princ. latè persequitur Roland. à Valle conf. 28. p. 3. & seq. vol. 1. Aymon. conf. 148. n. 2. Tiraq. de retr. conventio. §. 7. gl. 1. n. 14. Beneicent. decif. 77. n. 1. Alexand. conf. 85. n. 6. lib. 5. Pertanus de spolio l. 4. n. 63. Gallef. de oblig. camer. 4. p. q. 2. n. 12. Burlaus conf. 66. n. 3. l. 1. facit Lancel. de attent. p. 3. cap. 25. quæst. 29. num. 10. larissime, & eleganter persequitur Marefcot. variat. resol. l. 2. cap. 113. à num. 18. cum pluribus seqq. & cap. 121. à num. 46. quibus in locis plures adducit decisiones Rotæ in hoc proposito.

Et pro hæcenus dictis non omitam expendere rotundum textum in proposito famosum, in l. cum fideicommissum ff. de confessis, ubi in hac eleganter Jurec. loquitur: Cum fideicommissum peteret, hares concessus est debere; arbiter ad restituendum datus, competit nihil deberi, quæstum est, an possit absolvere respondi posse, interest enim, quæ ex causa nihil debetur; nam si ob id, quòd nullum fideicommissum relictum fuerit, non debere eum absolvere, si verò quia testator fortè solvendo non erat, aut quod hares æs omne solutum esse, apud prætorem dixerat, & cum controversia, & computatio difficilior esset, arbiter datus fuerit salvo officio, eum absolutorum, has enim partes ejus esse, ut si in comparatione nihil invenitur, possit absolvere, sed ex superiori casu ad prætorem remittere debet, ut absolvat. Hæcenus de aurea, & mirabili dispositione, quam exclamant ibi gl. Paul. de Caf. & ceteri Doctores, ejus meminit Bart. in d. l. à divo Pio in prin. n. 8. Felin. in d. cap. de caetero n. 3. aff. super eadem n. 12. in fin. Menoch. de arb. d. lib. 1. q. 38. n. 9. in fin. & n. 10. in finalibus verbis, ex qua deducunt, & apparet, executorem datum ad executionem sententiæ, non posse terminare exceptiones infringentes merita causæ principalis, sed debeat eandem remittere iudici superiori ut iudicet, & determinet; licet bene possit exceptiones, quæ respiciunt executionem dumtaxat, modificativas scilicet computatorias, ac liquidatorias secundum quod sursum latè probat; quas quidem omnes exceptiones modificativas, si executor mixtus rejiciat, excedit, & à refectione appellationi non deferens vni facere manifestam declarabitur, ex jam dictis à princ. huius capituli.

Ex quibus primò deducitur, ut ad hanc doctrinam fit reducendus Casar Contardus in repert. l. uni. Cst. de mom. poss. fuer. appellat. limit. 19. n. 24. in fin. 25. & Decius in cap. interposita, n. 7. de appell. dicentes quod harum exceptionum oblatio, & oppositio debeat fieri coram iudice superiore mandante, non coram executore reddente rationem; quia ipse non tenetur recipere informationes, ut intelligantur non de exceptionibus modificativis, quia coram ipso executore sunt proponenda, probanda, & determinanda tanquam non informantes, sed de aliis exceptionibus vel respicientibus merita, & in iustitiam negotii principalis, vel directè repugnantibus sententiam, licet quæ respiciunt nullitates ad effectum supersedendi, si fortè vult executor ad effectum remittendi superiori bene possunt coram proponi, quia valet (si vult) de eis cognoscere ad prædictum effectum ex supra dictis; si tamen eas executor admittere non vult, cum non teneatur, non excusatur pars iterum eas coram superiore proponere, & hæc voluit dicere Scaccia de appell. q. 17. 49 limit. 10. num. 37. prout ex ejus mente colligitur, & clarissè cognoscitur, quia Decius ibi expressè loquitur in mero executore, prout etiam Philip. Franc. in eodem cap. interposita sub num. 4. limit. 4. in fin.

Secundò deducitur, quòd huiusmodi exceptiones legitimas quæ opponi possunt executioni executorialium, de quibus & cognoscere, & terminare queit executor, & à refectione earum appellationi admittitur ex iis quæ diximus ad princ. huius cap. est intelligendum

gendum, quando excipiens offert se velle incontinenti probare eandem exceptionem, ut secus fit, non offert in continenti se probaturum, à reiectione, appellationi tunc executor deferre non tenetur, ita docet Cont. in l. unica. C. si de momen. poss. lim. 19. n. 13. & isto intellige modo Scacciam in tract. de appellat. limit. 17. limit. 10. n. 35. rationem reddentes, quia cum sumus in iudiciis summariis, & executivis, non admittuntur exceptiones requirentes altiore indagine, ut & iterum probat Cont. ibi. d. limit. 19. n. 24. ac ita debent vel ex eisdem actis vel in continenti probationem offerre ut admittantur. Alex. conf. 95. colum. 3. vers. bodie tamen. &c. colum. 2. optimè Mar. de ord. jud. 3. p. 3. & ult. tit. de except. sententia. n. 36. fol. 661. & loquens in executoribus Apostolicis, bene advertit Flores de Menai in pract. quæst. questione 12. sub n. 44. His rectè convenit, quòd quanto tertius comparet & appellat ab executione, tenetur non solum docere de iusta, & legitima causa pura, propter suum interesse, sed debet etiam, de eo docere statim & in continenti, scribunt Angel. Aretii. in l. à sententia sub n. 1. ff. de appellat. & Covarr. in practicar. quæst. cap. 16. sub n. 1. Contard. in d. l. unica q. 24. n. 12. vers. intellige, quæ oblatio probationis in continenti necessariò requiritur; ut appellatio emissa operetur effectum suspensivum & ut executor in executione superfluet, ne ulterius procedatur docet Covar. loco proxime citato n. 1. in fin. & in his terminis etiam loquuntur gl. in c. veniens 38. verbo. in continenti, & Innocent. ibi n. 1. de testibus. Boerius. deci. 79. breviter, n. 1. Achilles Perlonalis in tract. de adipis. poss. sub n. 34. vers. vel. & quæque tom. 3. p. 2. fol. 269. Sigilmund. Scaccia. de appellat. q. 17. limit. 6. memb. 4. sub num. 108. vers. declar. hanc ampliationem, & diximus post alios infra cap. 8. à n. 99. & sequentibus. Cuius est farina, quòd opponens (generaliter loquendo) aliquam exceptionem, non dicitur quis gravatus, eo ipso quod iudex illam rejecit, nec appellatio ab huiusmodi reiectione iustificatur, nec dicitur proposita ex legitima causa, nisi alias coram superiore excipiens probet legitimam, & veram exceptionem, aliter atque non devolvit appellatio, etiam si prima fronte appareat esse vera, quia potest esse apparenter vera, & in se legitima, sed tamen ficta, & non existens in casu suo, & sic esset oppositio, & exceptio calumniosa, quam iudex rejiciendo, non solum non gravat, sed prudenter facit, cum suspicatus sit malitiosum esse (pro quo in dubio præsumitur) text. est in c. inierposita 70. de appellat. ubi optimè Anton. de Butr. n. 1. & sub n. 5. & 10. Abb. nota 1. n. 2. & Philip. Franc. n. 1. vers. tenementi 1. vers. tenementi aliam, Decius n. 1. Card. Alex. nota 1. n. 1. per quos late persequitur Scaccia in tract. de appell. q. 11. n. 61. & seqq. quos pro limitationibus consulit. Tamen quando quis opponit exceptionem, & simul se offert in continenti probaturum, quam iudex non admittit & ab huiusmodi exceptione & probatione rejecta, appellatio emissa dicitur statim iustificata abique alia probatione quia non admittendo probationem legitimam exceptionis in continenti oblatam, non potest iudex excusare, quòd non gravaverit, quia præsumpta malitia contra opponentem purgatur ex eius oblata probatione in continenti; unde rejiciendo illam ipso facto offendit iniquitatem suam contra excipientem, & ideo non est necesse aliter probare veritatem exceptionis, quæ five vera sit, apparens, & falsa ficta, aut calumniosa, non attenditur, quia iam iudex gravamen intulit, ita probat d. cap. interposita in princ. de appell. ubi Abb. nota ult. n. 3. & n. 4. & Franc. sub n. 1. colum. 1. vers. 4. & ultim. vers. tantum quando excipiens obtulit. colum. 2. & cæteri Canonistæ ibi. Lancel. Robert. ad attent. 2. p. cap. 12. limit. 1. n. 28.

39. 40. & 41. & tam in exceptionibus dilatoriis, quam in peremptoriis. Anton. de Butr. in d. c. interposita sub n. 10. ibi. secundo quod exceptio. & Phil. Franc. n. 4. vers. ingl. in verbo si offerens, de appellationibus. Sigilmund. Scaccia ubi proxime n. 69. qui n. 70. hoc casu dicit, statim huiusmodi appellationem causare suspensivum effectum, & per consequens attentata, 59 Anton. de Butr. ubi proxime n. 7. vers. versus finem colum. 3. & sub n. 10. fol. 3. Philip. Franc. sub n. 4. col. 4. limit. 7. Felin. in cap. 1. sub n. 2. de appellat. Abb. in dicto cap. interposita sub n. 6. vers. unum tamen tenement. Decius n. 1. & de communi opinione testantur Ab. in dicto cap. interposita dicto n. 6. & ibi Car. Alex. sub n. 4. fall. 8. Lancelot. de attent. 2. p. c. 12. dicta limita à num. 36. cum sequentibus usque ad num. 44. sed offerens hanc probationem in continenti, debet 60 petere terminum brevissimum, ut inquit Abb. in dicto cap. interposita num. 7. quem sequitur Scaccia ubi proxime sub n. 79. d. quæst. 11. Quòd pertinet, quòd cum remedio leg. fin. C. de edic. Divi Adria. procedatur summariè, & executivè per inspectionem Scripturæ testamenti non cancellati, non admittuntur exceptiones aut probationes altiore indagine requirentes, sed reservantur peritorio, quòd multis comprobans Roland. à Valle conf. 10. n. 71. & tribus sequentibus lib. 1. allegans dictam leg. fin. & Decius conf. 424. col. fi. & 467. col. pen. uti inquit Decius, quòd si fideicommissarius, qui offert in continenti probare fideicommissum per inspectionem testamenti, cum non fit in eo nominatus, si per interpretationem verborum, quæ in testamento habentur, vellet ejus intentionem probare, talis probatio non est admittenda in hoc remedio executivo, sed reservari debet in alio iudicio, cum requiratur altiore indagine. Petrus Surd. conf. 263. tom. 2. quòd sumè esse notandum dixit Domi. Joan. del Castillo quoad. contro. lib. 3. cap. 14. n. 93. qui numero sequenti dixit, quòd exceptiones ad effectum proprietatis & dominii respiciunt, si ob aliquam dubietatem juris, vel casu, non facile, & propriè sint liquidabiles, sed causæ cognitionem requirant, relinquuntur alteri iudicio, & interim remoto contradictore, non suspenditur executio sententiæ in illo remedio, & reus constituitur, dici esse casum in dicta l. si ipse sequutus est illum referens in hoc idem Peregr. de fidei. art. 48. n. 29. & quòd in hoc iudicio executivo ex l. si. non admittantur exceptiones, & probationes, quæ requirant altiore indagine testantur Alciat. conf. 389. quæst. 1. n. 4. Parisius conf. 10. n. 39. lib. 2. Decius conf. 3. n. 12. Joan. Fla. de Ponte conf. 20. num. 21. Joan. Philip. ad tit. C. de edic. div. Adr. in vers. putat tamen B. Parlado. rerum quotid. lib. 2. cap. 25. Achilles Personat. de adipis. n. 409. Menoch. de adipis. rem. 4. n. 689. & à n. 753. cum seq. Berol. conf. 46. & 57. lib. 2. Bertaz. conf. 52. colum. ult. Ozalc. decif. Pedemon. 23. Cardin. Tulf. practie. concl. tom. 3. litera E. concl. 409. fol. 345. Tertio & insuper ex supra dictis infero, quòd cum 65 exceptiones peremptoriæ, quæ non infringunt, nec impugnant directò sententiam, sed limitant, restringunt, & modificanc duntaxat etiam post sententiam opponi rectè possint in ejus executione, præcisè admittendæ sint ultra allegatos superiores, vers. huiusmodi siquidem, &c. n. 45. probat Ill. in l. C. de jur. & fac. sig. Felin. in c. subortia in princ. de re jud. & in c. cum Joan. ad fi. de fide instr. ubi tradit quòd exceptio peremptoria possit post sententiam opponi, & quando non, & n. 2. Petr. Paul. Paris. in c. exceptionem, de exceptio. n. 33. Franc. Neco. in rep. c. quoniam contr. 3. not. n. 102. de prob. & ingl. verb. dilatio. 183. Maria Soc. con. 45. n. 8. & 17. lib. 1. Hier. Zanch. in tract. different. juris canon. & civ. dis. 185. n. 262. Odofred. in tract. jud. 52. Specul. titul. de exceptio. §. dict. n. 13. Balb. decif. 14. lib.

Ill. in l. quavis C. de jur. & fact. ign. n. 15. & 27. Boer. decif. 19. n. 9. decif. 43. n. 9. & decif. 53. n. 3. quia ita exceptiones, quæ non impugnant, sed modificanc sententiam, & executionem, dicuntur quid separatum à petitione principali, Alex. optimè in conf. 89. diligenter consideratis, in fin. n. 7. vers. quæ autem dicitur lib. 1. & plenius conf. 85. vj. o. themate per totum. l. 5. Cardinal. Tulf. pract. concl. tom. 1. litera E. concl. 381. n. 91. Signorolus conf. 146. n. 2. Quales istæ sint exceptiones, quæ ita legitimè reputantur, enumerant Padil. in l. 2. C. de jur. & fact. ignor. à n. 36. Joan. Gratian. in regul. 348. & Joan. Garc. de expen. & melior. c. 6. à n. 14. Marant. de ordin. judic. 6. p. prin. memb. 9. iudicii fol. 418. n. 17. tit. de exceptionibus: & videndus etiam 6. p. actu ult. tit. de executione sententiæ à prin. quibus adde, quòd exceptio collationis bonorum, qua quis tenetur conferre, in executione sententiæ potest opponi, ex quo non impugnat, sed modificat sententiam, ut per Rolandum à Valle conf. 8. n. 6. lib. 3. tenet Tulf. Card. ubi proxime n. 86. pro quo facit l. cum fideicommiss. ff. de confessis. Inde non inutiliter quæri potest, an huiusmodi exceptiones peremptorias modificativas, semel oppositas, & deductas in iudicium principale, & ante sententiam, & per iudicem probatas, ita ut illis rejectis, & non obstantibus lata fuit sententia: an iterum opponere pars possit in executione, responderi negatè, tenet gl. fin. in l. Nejenius ff. de re jud. Bart. in leg. ex divers. §. fin. & ibi Alex. col. 2. ff. solut. matr. Ludov. Roman. conf. 412. Panorm. in cap. si. n. 24. cum seqq. de jur. Cal. Bernar. Diaz in regul. 250. limit. 2. Ill. in l. ait pretor, la 2. ff. de iur. jur. Boer. decif. 16. n. 2. & 3. Joan. Gratian. in regul. 348. n. 12. quòd hæc quæstio sine difficultate sit, licet quando per iudicem, & partem de huiusmodi exceptionibus actum, & determinatum fuit in negotio principali, ut nec executioni obijci queat, per Ill. dixit Joan. Grat. d. cap. 6. n. 17. in princ. tenet etiam Amad. Rodr. de executione cap. 2. n. 41. ad fin. & n. 42. in fin. dicens, quòd si exceptio directò impugnat sententiam, vel de ea fuerit cognitum, & pronuntiatum, non possit obijci executioni, pro quo est textus in l. fin. autem §. fin. de negotiis gsf. ubi exceptio apposita cognita, & determinata in processu, non potest opponi in executione sententiæ, ubi notat Bal. & Alberi. & exornat latè Avendan. in commentariis ad l. 4. tit. 8. n. 49. lib. 3. ord. l. duobus diversis, ff. de exceptione rei jud. quem text. sic interpretantur Paul. Castren. lib. 1. & Ripa in l. qui Roma §. duo fratres ff. de verbor. & quòd hæc exceptiones modificativæ, ante sententiam semel oppositæ, & per iudicem reprobatæ, non possint post sententiam in executione iterum opponi, affirmat post Ill. in leg. 1. C. de jur. & fac. ignor. n. 19. Alexand. in l. rei jud. §. fin. n. 4. ff. solut. matr. & Castren. consil. 100. n. 4. & 5. lib. 1. Cardinal. Tulf. practie. concl. tom. 3. litera E. concl. 381. n. 85. latè Barbosa in l. maritum 13. cum l. seq. à n. 48. cum seqq. ff. soluto matr. tomo 2. Cancr. variat. resol. 2. p. cap. 16. sub n. 81. quòd tamen verum esse docet Boer. in d. decif. 16. n. 2. & 3. quòd exceptio fuit opposita in processu ad unum finem, & ad unum effectum, & ad illum iterum post sententiam in executione opponi vult; ut secus sit si primò ad unum finem, post modum verò ad alium effectum diversum opponatur, quia tunc etiam post sententiam est admittenda, Boerium referens sequitur Joan. Gratian. in regul. 348. n. 12. post medium, pro quo est text. in d. l. duob. 19. & ibi Paul. Castren. optimè declarat. Sed major extat difficultas, an si ante sententiam de huiusmodi exceptionibus peremptoriis modificativis in iudicium deductis actum fuerit, & nondum de illis sit per iudicem pronuntiatum, an in executionem iterum opponatur, prout in sumptibus sacris in re, ad Salgado de protecl. Reg.

cujus restitutionem quis est condemnatus; juxta l. do- 73 mun C. de rei vindic. hæc siquidem de sumptibus exceptio peremptoria, est modificativa, non impugnans nec infringens directò sententiam, sed ipsius executionem respicit, nam condemnatus, qui rem retinet pro sumptibus, non dicit, non mandandam executioni sententiam, nec negat consequendum, quod re iudicata continetur, sed illud agit, scilicet, rem illam penes sese habere, donec meliorationibus satisfiat, loco pignoris puta quo potius supponit, & fatetur victorem dominium, & convenit dispositioni rei iudicatæ, ac ideo in executione executor eam præcisè teneatur admittere, ut legitimam, tenet Ill. in l. 1. n. 16. C. de jur. & fac. ignor. Bart. in l. in fundo n. 16. ff. de rei vind. & in l. Paul. ff. de doli exceptione, ita post eum declarat Boer. dec. 43. n. 9. Menes de Padilla in d. l. 1. n. 36. & seqq. C. de jur. & fa. Alex. in d. l. in fundo. Paul. conf. 17. & conf. 326. quem allegat Ant. de Fano. de pignor. 5. p. memb. 4. cum statim citandis, nec ex hoc locum habet dispositio, l. peremptorias C. sententiam rescin. non poss. quæ non in his peremptoriis modificativis loquitur. Et isthæc exceptio retentionis adeo favorabilis est ut etiam post sententiam competat, ut dicit Castro conf. 166. vj. s. actis col. 3. latè Capiccius decif. 119. col. 1. Cardin. Tulf. pract. concl. tom. 3. litera E. concl. 381. n. 37. etiam si in iudicio principali fuerit opposita, non tamen super ea pronuntiatum, latè plurimos allegans Doctores & Rotæ decif. sequitur Marefc. variat. resol. lib. 2. 112. à n. 28. cum seq. ubi etiam idem affirmat latè comprobans in quibusvis iudiciis privilegium, prout in restitutionis, & attentatis, & similibus, & à non admisione esse licitam appellationem, vide quæ nos infra c. 13. vers. sed ille casus in n. 57. & seqq. Quando igitur de huiusmodi impenitentibus excep- 78 tione modificativa in iudicium principale deducta non fuerit à iudice declaratum, determinatum, aut pronuntiatum, latè hunc articulum rectèque examinat nostras Joan. Garc. in tract. de expen. & meliora. c. 6. n. 17. duos casus distinctio supponens, dicens, quòd aut de his sumptibus actum fuit in iudicio per viam actionis, juxta text. in l. domum C. de rei vend. l. qui exceptio- 79 num §. 1. ff. de conditione indeb. leg. domus §. 1. ff. locat. aut excipiendo l. Paul. ff. de except. leg. si in area ff. de conditione indeb. si per viam actionis, de illis debet iudex expressè determinare, & pronunciare, aliàs omisio est Immo. Anton. de Bu. Felin. in c. exceptio. de quo gl. in leg. 1. C. si adversus rem jud. & ibi Alberi. contra Abb. in c. significarunt, qui sentiebant ex illa ommissione induci absolutionem, de quo vide per Covarr. practie. quæst. c. 25. n. 6. vers. nam ubi petita sunt. vide quæ nos latè de hoc in cap. sequenti, de persona ad person. à n. 42. cum multis sequentibus. Hinc idem Joannes Garc. inferens ex doctrina 80 Cornel. conf. 49. l. 2. lit. E. & Aym. conf. 370. quòd in hoc casu licet petantur meliorationes, seu impensæ in prima instantia, si tamen de illis nihil sit iudicatum sed omisæ, si in secunda declaratum sit, debent, aut non debent, erit prima sententia earum respectu, & sic cum debeant esse tres conformes, aut in tribunalibus Regis duæ, & sic vel appellabitur, vel supplicabitur, & in executionem huiusmodi exceptio admittenda est, cum nondum iudicatum sit, si autem per viam exceptionis hæc modificativa exceptio sit opposita in iudicium adhuc posse (inquit) in executione sententiæ opponi, & iterum deduci, ex eo fundamento, quòd qui in exceptione succumbit, non prohibetur illud idem in alio iudicio per viam exceptionis, aut actionis proponere, quando super illa exceptione non fuit iudicatum, & talis erat exceptio, quæ non erat ex diametro contraria, nec incompatibilis cum actione, sed simul potest stare, prout ista, Bar. in l. fundum ff. de except. n. 1. & in l. qui Roma §. duo fratres ff. de verb. oblig. l. si autem ff. de

negot. gest. ubi Paul. de Castro, & in l. quod in diem, §. si rationem, n. 3. de compensat. respondetque ad l. 1. C. de ord. cognitio. secundum Paul. de Cast. & Bart. ubi supra

ideo isthac exceptio sub regula legitimarum exceptionum comprehendenda est (intellige, si in continentibus hac probetur exceptio, prout requiritur in qualibet exceptione executionis,) & huic doctrinae adde appositam infra n. 97.

exceptiones, non nollit illam, quae oritur ex eodem ventre statuto, quia dicitur ex eodem oriri, addito ad Roman. conf. 244. n. 5. in vers. contrarius. ubi plurimos citat Felin. plene in c. ex parte de offic. delegat. Alex. conf. 123. n. 12. in fin. & n. 33. lib. 8. post Barba. Gal. ubi proxime Roma. conf. 42. n. 4. vers. 4. ubi additio. verbo offic. alios allegat idem Roman. conf. 51. per totum. etiam si non opponatur; quia tunc exceptio, seu instrumentum loquitur & producit, praesentaturque cum sua exceptione, semperque actioni principali obstat, cum ei simul iuncta sit, ut probant expressae praesentatione notoria, quia constat ex eisdem actis, ut dicit Tusc. ubi proxime n. 25. post Abb. conf. 44. in praesenti col. 2. vers. sed his non obstantibus, l. 1. quam doctrinam mirabiliter declarat Tusc. Card. d. concl. 381. n. 8. seq. Alex. conf. 94. carissime in prin. versum obstat quia ponit. Rom. &c. lib. 4. optime etiam post plures alios Marefc. var. resol. l. 2. cap. 121. n. 33. & nos simili proposito infra cap. 12. n. 114. videlicet quod exceptio ex ventre instrumenti refulsant admittitur, si agitur ex illo instrumenti; sed si agatur ex iudicio super eodem instrumenti, secus est, nisi pariter exceptio oriatur sententia, quod nota. Igitur ab huiusmodi legitimae exceptionis rejectionis excessu appellationi interiecta non deferens executor, violentiam facit manifestam. Quod pertinet quod dicit Seraph de iur. priv. 77. sub n. 31. quod exceptio competens debitori executionem paratam habet, sicut actio, sequitur Giurba decis. 113. n. 7. & 8. Gratian. disceptat. 175. n. 25. & 26. & faciunt quae nos infra cap. 13. n. 46. & seqq.

Quibus accedit Baldi doctrina in leg. ab executione, n. 20. vers. item in execut. per gl. C. de execut. rei iud. quod in executione sententiae potest apponi & oriri omnis exceptio, quae provenit, & oritur ex mente pronuntiantis. Et hinc est quod cum iuris reservatio facta in sententia, conservat ius gravatum competens, Bart. in l. pen. C. de p. Oid. concl. 237. in fin. Beccius alios citans concl. 74. num. 17. Crayeta conf. 974. n. 17. cum & ius reservatum, sit exclusivum a condemnatione, & sententia, ideo est legitima exceptio admittenda, quia reservatio est quaedam exceptio, quae modificat actum, gl. in Liem Labeo, §. sed iure ff. famul. eris. D. c. d. cons. 4. n. 14. Matth. Bruus conf. 19. Petr. Surd. dec. 163. a num. 16. & iterum in conf. 152. n. 30. quid sicut confirmat non reservatum, ita conservat intactum, quod est reservatum, ac si nulla faret condemnatio. Purpurat. conf. 42. n. 14. Surd. in d. dec. 163. n. 18. & faciunt quae de exceptionibus modificativis in executione admittendis inferius late diximus.

Ex hoc eodem fonte emanat illa exceptio, (non implevisti ex latere) & (ex parte tua) quae quidem adeo legitima est, ut etiam in executione opponi possit: ita respondit Craveta conf. 79. num. 5. l. 1. & conf. 7. n. 7. l. 3. Menoch. conf. 55. n. 4. idem Menoch. conf. 1. n. 367. & vers. 65. num. 4. l. 1. Marefcus var. resol. l. 1. c. 88. n. 23. ubi testatur, ita fuisse dictum in una Romana pretii dati 1. Junii 1607. coram Manzanedo, quia cum oritur ex ventre ipsius sententiae potest quocumque executioni opponi. Roma. conf. 144. Cardinal. Tusc. praef. concl. tom. 3. lit. E. concl. 381. num. 21. cum seqq. Corneus conf. 297. & 291. n. 7. & 8. l. 3. Galleus de obligatione Camera. q. 1. n. 1. & 7. inhibitionem tunc expediendam, & concedendam esse, firmat Mandos. de inhibiti. q. 94. n. 5. & ita determinasse Rotam, testatur Gratian. discept. for. c. 273. n. 19. & sequenti: quae quidem exceptio adeo legitima dicitur, ut etiam ac statuto reiecte, excludenteque omnes exceptiones, non intelligatur sublata, sed quocumque de ea opponi potest, ita eleganter Corneus conf. 179. l. 3. & conf. 121. lib. 1. Aymon. Cravet. conf. 246. n. 2. Decius conf. 463. num. 1. & 2. multos refert Roland. a Valle conf. 53. Salgado de Protect. Reg. A a a 3 per

per quibus facit text. in leg. duobus diver. de except. rei jud. quem sic interpretantur Paul. de Castr. & Ripa in leg. qui Romae §. duo fratres ff. de verb. obligation. quem articulum late etiam examinat Barbosa in l. maritum 13. cum l. seq. a n. 53. & seqq. ff. soluto matr. tom. 2. fol. 127. ubi multa consert.

Pro quibus expendo ego textum expressum in l. quod in diem §. rationem ff. de compensationibus, cujus verba sunt: Si rationem compensationi iudex non habuerit, salva manet petitio, nec enim rei iudicata exceptio obijci potest; aliud dicam, si reprobarit compensationem quasi non existente debito, tunc enim rei iudicatae mihi nocebit exceptio. Vides quam clare loquutus fuit consultus, quod not. etiam Bart. ibi in sumario, quoniam cum sit exceptio modificata, si de illa iudicatum non fuit, reservata censetur ad executionem sententiae condemnato, a qua nunquam intelligitur reprobanda, quando est compatibilis cum sententia, & ipsa sententia substituitur potest absque reprobanda exceptionibus, ut ultra citatos facit text. arg. in l. sancimus C. de testam. eum renunciatur, 32. q. 1. Bart. in d. l. quod in diem §. 1. n. 2. Abb. in c. suborta & utrobique Doctores. Accur. in leg. penult. ff. de iis qui sui sui vel alie. jur. late Rom. conf. 412. Angel. conf. 200. & conf. 217. per totum. Alberic. in leg. fin autem §. si quocumque ff. de negot. gest. & in d. §. rationem, ad finem, signanter Innoc. in c. ult. n. 2. vers. sed contra ponam. ut secus fit quando (ut dixi) exceptio incompatibilis sit cum ipsa sententia quia tunc censetur rejecta, & non admittenda in ejus exceptione, Rota Genuen. dec. 103. n. 2. Cacher. dec. Pedemont. 64. n. 3. Ruin. conf. 7. ex n. 4. l. 5. Magon. dec. 3. Floren. 26. Paz. in tract. de tenu. c. 32. a n. 45. & faciunt notata a Joan. Grac. in tract. de nobil. gl. 1. in exordio. ex n. 19. Parl. l. rerum quotid. ult. §. 11. ampliat. 4. n. 18. aliter atque contrarium dicendum fit quando exceptio non compatiatur cum sententia, & sic quando sententia lata super principali non potest subsistere, nisi intelligatur, esse pronuntiatum etiam super incidenti, tunc sententia videtur eligere, & probare illud incidens ex d. l. 1. Cod. de org. cognit. & notant communiter DD. in d. c. suborta. de sententia & re jud. & est mirabilis doctrina Antonii de Butrio ibi n. 12. Abb. n. 12. Alex. de Nev. ex n. 16. Paz de tenuta d. c. 32. n. 49. & faciunt quae annotavit Monial. in l. 4. tit. 2. lib. 4. for. & in l. 2. tit. 3. lib. 4. verbo tornadizo. Greg. Lopez in l. 3. tit. 13. p. 6. verbo, mugeres. Otolara. de nob. 2. p. 3. p. ex n. 16. & 4. princ. 9. Cantera q. crim. c. 11. n. 11. Pelaez de Mieres de major. 1. p. q. 1. n. 30. Gutier. l. 3. praef. 99. 14. n. 99. vide etiam Barbofam ubi supra in d. maritum a n. 53.

Ex quo fonte illud fluit, quod licet pater, vel alius obligatus alicui ad alimenta non teneatur, nisi in quantum facere potest, & possit hanc legitimam exceptionem opponere post sententiam, quia non impugnat, sed modificat, ut iura & doctrinae vulgares probant, si tamen perveniat excipiens ad pinguorem fortunam, variantur, & augentur alimenta, exceptioque variatur secundum argumentum & diminutionem bonorum ita per text. in l. ius alimentum, §. si ff. ubi pugn. educat. deb. tenet eleganter Card. Tusc. praef. concl. tom. 3. litera E. concl. 382. n. fin. & idem etiam post alios tenet Marta de iurisdic. 2. p. cap. 43. num. 77. ac

Hinc etiam pariter excedit executor, si exceptionem quae oritur ex ventre ipsius sententiae, non amiserit, ista siquidem legitima est & valde a iure approbata, nullatenus rejicienda, quia quando ex eodem actu oritur actio, & exceptio, a pari utraque procedit. Ant. de Cana in tract. de execut. inter. quas. 26. a n. 57. Decianus conf. 1. n. 68. lib. 3. Roma. conf. 52. v. 1. n. 3. ubi additio, verbo, inspectione congerit concordantes. Alexand. conf. 94. n. 2. plenius conf. 119. n. 2. lib. 1. & conf. 20. l. 6. Felin. in c. ex parte de off. deleg. Castiad. dec. 10. de rescript. Marfil. singul. 7. communiter per Italum. Angelus, Castro Joan. de Imol. in leg. si fidei iussor, §. idem respondit, ff. de fideiuss. Romanus conf. 472. col. 2. n. 2. Antonius Massa Gallef. in tractatu de obligatio. Camer. in 4. p. quas. 1. a n. 8. & supra. Flores de Mena in praef. quas. libro 12. cap. 12. n. 44. optime Cardin. Tuschus praef. concl. tom. 3. liter. E. concl. 381. n. 14. qui n. 17. dicit, est statutum tollat omnes exceptio.

per hunc obtinentem ex sententia eius causa cessante, vide latius eundem Surdum ubi proxime per longum discursum.

124 Quando autem rei iudicatae exceptio obstat in absolutoria sententia lata in actionibus realibus seu personalibus, puta quando quis absolutus fuit, quia actor deficit in probatione intentionis, aut in probatione juris & iustitiae negotii principalis, an & quando actor his casibus possit iterum actionem eandem, vel aliam ad eandem rem in iudicium iterum deducere, absque eo quod ei obstat rei iudicatae exceptio, vide per duo membra exacte & eleganter post alios ab eo citatos Doctores nostratrum Joan. Garc. in tract. de nobilitate gl. 8. §. 1. & aliqua etiam Petrus Surd. conf. 268. n. 199. & seqq. tom. 2.

125 Unum non omitamus, quod de exceptione defectus mandat, jurisdictionis, aut ut ad id diximus supra hoc l. 3. c. 3. a. n. 122. in prin. ubi infinitos citavimus dicentes esse legitimam exceptionem admittendam, etiam post tres conformes & etiam post mille annos; & in ista tuto omnes exceptiones excludente non comprehendit, circa quod unum est notabile inferendum, quod si actum fuit cum asserto procuratore, & sententia sit lata, non consisto de mandato, & expeditur executoriales, tamen si revera illo tempore, & in rem natura stabat sufficiens mandatum, licet non productum; & de illo consistit, etiam post dictam sententiam, sustinetur sententia. Rot. decif. 19. alias 248. de procurat. in antiq. Vantius de null. tit. de null. ex defect. mand. &c. n. 116. & 117. Mohedanus decif. 7. alias 304. coram procuratore Rota diversor. decif. 271. Urbevetana in fin. decif. 1503. idem in Gerundenf. p. 3. l. 3. Crescen. decif. 1. alias 18. tres, n. 4. de semet. & re jud. Marquet. de commissio. p. 2. c. 2. n. 8. & 9. fol. 340. in secunda impressione, & quod ita scribat Rota testatur additio ad Rotam decif. 7. alias 143. si procurat. de procurat. in novis.

126 Quod intelligi verum nisi antea fuisset oppositum de defectu mandati, & neminem audiri nisi docto de legitimo mandato, quia tunc etiam si verè flet mandatum minime validaret iudicium, & sententia erit nulla, quamvis postea appareat de mandato, probat Marquet. ubi proxime d. n. 9. & ita tenuisse Rotam coram D. Litta die 13. Maii 1594. in una Imolen. bonorum testatur Scaccia de appell. q. 6. sub num. 34. vers. oppositio. & vers. hac & tr. de iudicis c. 2. num. 406. & quod post dictam oppositionem acta non valeant, nisi mandatum in actis exhibeatur, oppositione tamen non facta: ut quodcumque de eo docere, sufficiat, tenet Bald. in l. 1. in 3. lectura n. 3. de procurat. & in conf. 22. n. 1. l. 2. Alexand. consilio 146. circa fin. lib. 5. Aymon. conf. 108. Guidobonus conf. 129. quam distinctionem etiam tenuit Rota in una Romana census 4. Decembr. 1595. coram Pamph. ut testatur Marefcot. variar. resolut. l. 1. c. 192. num. 1. hoc addito, ut isthaec oppositio, & protestatio, ut nihil fiat, nisi de docto de legitimo mandato, debet repeti in quolibet actu, adeo ut non sufficiat, semel à principio opponere, alioquin autem censetur ab ea recessum, & sufficit quodcumque de eo docere, secundum supradicta; ita advertit Moheda. decif. 44. & ita observare Rotam, ut non obstante dicta protestatione valeant acta per procuratorem, de cuius mandato non constat, nisi in quolibet actu protestatio repetatur, fuit tenum in una Syraculana Quartæ 20. Junii 1586. coram Cardinali. Platon. testatur & sequitur Marefcot. ubi proxime num. 2. ubi exactissime post alios, an iudicium agitarum cum Monacho constituto procuratore sine licentia superioris sustineatur, quando non fuit oppositum, in quo duas communes contrarias refert, & affirmativam ut magis communem amplectitur.

127 Quod intelligi verum nisi antea fuisset oppositum de defectu mandati, & neminem audiri nisi docto de legitimo mandato, quia tunc etiam si verè flet mandatum minime validaret iudicium, & sententia erit nulla, quamvis postea appareat de mandato, probat Marquet. ubi proxime d. n. 9. & ita tenuisse Rotam coram D. Litta die 13. Maii 1594. in una Imolen. bonorum testatur Scaccia de appell. q. 6. sub num. 34. vers. oppositio. & vers. hac & tr. de iudicis c. 2. num. 406. & quod post dictam oppositionem acta non valeant, nisi mandatum in actis exhibeatur, oppositione tamen non facta: ut quodcumque de eo docere, sufficiat, tenet Bald. in l. 1. in 3. lectura n. 3. de procurat. & in conf. 22. n. 1. l. 2. Alexand. consilio 146. circa fin. lib. 5. Aymon. conf. 108. Guidobonus conf. 129. quam distinctionem etiam tenuit Rota in una Romana census 4. Decembr. 1595. coram Pamph. ut testatur Marefcot. variar. resolut. l. 1. c. 192. num. 1. hoc addito, ut isthaec oppositio, & protestatio, ut nihil fiat, nisi de docto de legitimo mandato, debet repeti in quolibet actu, adeo ut non sufficiat, semel à principio opponere, alioquin autem censetur ab ea recessum, & sufficit quodcumque de eo docere, secundum supradicta; ita advertit Moheda. decif. 44. & ita observare Rotam, ut non obstante dicta protestatione valeant acta per procuratorem, de cuius mandato non constat, nisi in quolibet actu protestatio repetatur, fuit tenum in una Syraculana Quartæ 20. Junii 1586. coram Cardinali. Platon. testatur & sequitur Marefcot. ubi proxime num. 2. ubi exactissime post alios, an iudicium agitarum cum Monacho constituto procuratore sine licentia superioris sustineatur, quando non fuit oppositum, in quo duas communes contrarias refert, & affirmativam ut magis communem amplectitur.

128 Quod intelligi verum nisi antea fuisset oppositum de defectu mandati, & neminem audiri nisi docto de legitimo mandato, quia tunc etiam si verè flet mandatum minime validaret iudicium, & sententia erit nulla, quamvis postea appareat de mandato, probat Marquet. ubi proxime d. n. 9. & ita tenuisse Rotam coram D. Litta die 13. Maii 1594. in una Imolen. bonorum testatur Scaccia de appell. q. 6. sub num. 34. vers. oppositio. & vers. hac & tr. de iudicis c. 2. num. 406. & quod post dictam oppositionem acta non valeant, nisi mandatum in actis exhibeatur, oppositione tamen non facta: ut quodcumque de eo docere, sufficiat, tenet Bald. in l. 1. in 3. lectura n. 3. de procurat. & in conf. 22. n. 1. l. 2. Alexand. consilio 146. circa fin. lib. 5. Aymon. conf. 108. Guidobonus conf. 129. quam distinctionem etiam tenuit Rota in una Romana census 4. Decembr. 1595. coram Pamph. ut testatur Marefcot. variar. resolut. l. 1. c. 192. num. 1. hoc addito, ut isthaec oppositio, & protestatio, ut nihil fiat, nisi de docto de legitimo mandato, debet repeti in quolibet actu, adeo ut non sufficiat, semel à principio opponere, alioquin autem censetur ab ea recessum, & sufficit quodcumque de eo docere, secundum supradicta; ita advertit Moheda. decif. 44. & ita observare Rotam, ut non obstante dicta protestatione valeant acta per procuratorem, de cuius mandato non constat, nisi in quolibet actu protestatio repetatur, fuit tenum in una Syraculana Quartæ 20. Junii 1586. coram Cardinali. Platon. testatur & sequitur Marefcot. ubi proxime num. 2. ubi exactissime post alios, an iudicium agitarum cum Monacho constituto procuratore sine licentia superioris sustineatur, quando non fuit oppositum, in quo duas communes contrarias refert, & affirmativam ut magis communem amplectitur.

129 Quod intelligi verum nisi antea fuisset oppositum de defectu mandati, & neminem audiri nisi docto de legitimo mandato, quia tunc etiam si verè flet mandatum minime validaret iudicium, & sententia erit nulla, quamvis postea appareat de mandato, probat Marquet. ubi proxime d. n. 9. & ita tenuisse Rotam coram D. Litta die 13. Maii 1594. in una Imolen. bonorum testatur Scaccia de appell. q. 6. sub num. 34. vers. oppositio. & vers. hac & tr. de iudicis c. 2. num. 406. & quod post dictam oppositionem acta non valeant, nisi mandatum in actis exhibeatur, oppositione tamen non facta: ut quodcumque de eo docere, sufficiat, tenet Bald. in l. 1. in 3. lectura n. 3. de procurat. & in conf. 22. n. 1. l. 2. Alexand. consilio 146. circa fin. lib. 5. Aymon. conf. 108. Guidobonus conf. 129. quam distinctionem etiam tenuit Rota in una Romana census 4. Decembr. 1595. coram Pamph. ut testatur Marefcot. variar. resolut. l. 1. c. 192. num. 1. hoc addito, ut isthaec oppositio, & protestatio, ut nihil fiat, nisi de docto de legitimo mandato, debet repeti in quolibet actu, adeo ut non sufficiat, semel à principio opponere, alioquin autem censetur ab ea recessum, & sufficit quodcumque de eo docere, secundum supradicta; ita advertit Moheda. decif. 44. & ita observare Rotam, ut non obstante dicta protestatione valeant acta per procuratorem, de cuius mandato non constat, nisi in quolibet actu protestatio repetatur, fuit tenum in una Syraculana Quartæ 20. Junii 1586. coram Cardinali. Platon. testatur & sequitur Marefcot. ubi proxime num. 2. ubi exactissime post alios, an iudicium agitarum cum Monacho constituto procuratore sine licentia superioris sustineatur, quando non fuit oppositum, in quo duas communes contrarias refert, & affirmativam ut magis communem amplectitur.

130 Quod intelligi verum nisi antea fuisset oppositum de defectu mandati, & neminem audiri nisi docto de legitimo mandato, quia tunc etiam si verè flet mandatum minime validaret iudicium, & sententia erit nulla, quamvis postea appareat de mandato, probat Marquet. ubi proxime d. n. 9. & ita tenuisse Rotam coram D. Litta die 13. Maii 1594. in una Imolen. bonorum testatur Scaccia de appell. q. 6. sub num. 34. vers. oppositio. & vers. hac & tr. de iudicis c. 2. num. 406. & quod post dictam oppositionem acta non valeant, nisi mandatum in actis exhibeatur, oppositione tamen non facta: ut quodcumque de eo docere, sufficiat, tenet Bald. in l. 1. in 3. lectura n. 3. de procurat. & in conf. 22. n. 1. l. 2. Alexand. consilio 146. circa fin. lib. 5. Aymon. conf. 108. Guidobonus conf. 129. quam distinctionem etiam tenuit Rota in una Romana census 4. Decembr. 1595. coram Pamph. ut testatur Marefcot. variar. resolut. l. 1. c. 192. num. 1. hoc addito, ut isthaec oppositio, & protestatio, ut nihil fiat, nisi de docto de legitimo mandato, debet repeti in quolibet actu, adeo ut non sufficiat, semel à principio opponere, alioquin autem censetur ab ea recessum, & sufficit quodcumque de eo docere, secundum supradicta; ita advertit Moheda. decif. 44. & ita observare Rotam, ut non obstante dicta protestatione valeant acta per procuratorem, de cuius mandato non constat, nisi in quolibet actu protestatio repetatur, fuit tenum in una Syraculana Quartæ 20. Junii 1586. coram Cardinali. Platon. testatur & sequitur Marefcot. ubi proxime num. 2. ubi exactissime post alios, an iudicium agitarum cum Monacho constituto procuratore sine licentia superioris sustineatur, quando non fuit oppositum, in quo duas communes contrarias refert, & affirmativam ut magis communem amplectitur.

131 Et quod ad hoc ut acta sint nulla à prin. etiam si re-

vera flaret mandatum, licet non exhibitum, debet fieri protestatio in quolibet actu, post multos Doctores, & Rotæ decisiones, optimè latèque proseguitur & declarat Gratian. disceptat. forens. tom. 1. cap. 77. à n. 19. cum pluribus seqq. usque ad fin.

Et quod hæc protestatio sit necessaria in quolibet actu ad hunc effectum, post Puteum, Mohedanum, & alios latè Tusc. pract. concl. littera M. concl. 62. n. 3. & ibi de materia per totam conclusionem.

Dominus autem quodcumque compareat allegans procuratorem comparentem pro eo non habere mandatum, erit omnino audiendus ad annullandum processum, etiam si alias iudex inter adversarium & procuratorem assertum, seu fallum declaraverit habere legitimam personam, procuratorem comparentem, quia domino absentem non præiudicat, latè proseguitur Mascard. de probat. 2. tom. concl. 1007. verbo mandat. à n. 12. cum seqq. ubi quod si dominus scivisset hanc declarationem latè proseguitur distinguendo.

Quid autem sit dicendum de illa indigni, & mirabili difficultate, quando in obligationibus, & præstationibus annuis, & habentibus tractum successivum, quando scilicet aliqua exceptio in præstatione & executione prioris paghæ, vel alicujus annui debiti apposta fuit; & per iudicem rejecta, & non admittitur; an possit opponi iterum in cæteris executionibus sequentium annuarum præstationum, ita ut tanquam legitimæ non obstat ei rei iudicatæ exceptio, de qua omnimodo vide Ripam in l. si ita stipulatus 115. n. 93. col. penult. in princ. vers. sed quid si crediti. ff. de verb. obl. Immol. conf. 130. in casu præmissi. col. fin. 7. Simon. de Præcis interpretat. 2. ult. col. l. 5. n. 95. dub. 3. fol. 532. Gratianum disceptat. forens. tom. 1. c. 151. n. 39. fol. 367. col. 1. quod menti tene, quia quotidie accidit, & ad multa deserviant.

Pro cuius rei veritate, ac clariori resolutione illud brevius supponendum, quod obligatio redditus annui, aut est una aut multiplex. Si est una pro omnibus pensionibus decurrendis, unica, & eadem censetur pro omnibus præstationibus obligatio, ita ut una præscriptio pro tota obligatione, & per consequens pro futuris redditibus annuis sufficiat, & extinguat, aut est multiplex, ita ut tot sint obligationes, quot sint annuæ præstationes, & quotlibet anno incipiat deberi, & oritur nova obligatio pro pensione illius annui, ita ut tot requirantur præscriptiones, quot sint annuæ præstationes, pro quolibetque singulæ præscriptiones requirantur iuxta doctrinam gl. in l. cum nosissimi verbo, cuiuscumque anni. C. de prescript. trig. vel 40. ann. ubi Bar. & alii. Alex. in l. de pupillo §. si in plurib. ff. de novi operis nunt. lll. in l. si Stichum §. stipulat. ff. de verbo. Guido Papæ questione 406. Anton. Gomez. de contract. cap. 11. num. 45. unde si annuus redditus debetur ex contractu, regulariter obligatio est una perpetua, & non finitur morte creditoris, sed ad hæredes transit, & pro toto unica actio competit, l. Stichum, §. stipulat. ff. de verb. l. Senatus, §. fin. ff. de donat. causa mor. Vallascus conf. 49. n. 6. Castro de annuis in prin. n. 41. Cravet. de anti. tempore 4. p. vers. materia singularitatis n. 36. si autem redditus annuus debetur ex contractu conditionali, cuius conditio debet adimpleri singulis annis, tunc quot sunt anni, tot sunt obligationes, text. in l. servus communis, §. fin. de stipul. servorum, ubi Bart. notat num. 2. & 3. docens quod si stipulatio annua fit per eum, qui debet aliquid implere singulis annis, quod ipsius personæ coheret, tunc quot sint anni, tot sunt obligationes.

Exemplum in medico, seu avvocato, cui redditus promissus est pro salario singulis annis, item si redditus annuus fuit promissus ad vitam alicujus, tunc tot sint promissiones, & obligationes, quot annis vixerit stipulator, l. sancimus §. si quis autem el 2. C. de donatio. Corneus

132 Hoc igitur necessario supposito, ita respondet ad præfatam difficultatem Ripa ubi supra in d. l. si ita stipulatus 115. n. 93. col. penult. vers. sed quid si crediti. ff. de verborum obligat. ut ejus decisio & resolutio pendet, an una sit stipulatio pro annuis præstationibus, an plures, ut si unica sit pro omnibus annis, nulla agenti creditori obstat exceptio, quia sententia lata super una parte, hoc est, uno annuo redditu, (cum sine ea alias pars deberi non potest) parit, plenum præiudicium, & excipienti semel jam exceptione rejecta per iudicem in uno redditu, in executione alterius obstat rei iudicatæ, & minus legitimæ, ac reprobatæ exceptionis exceptio, ac ita plenum parat præiudicium debitori, iuxta leg. 2. responsio ff. de exceptione rei jud. Ideo si esset lata sententia absolutoria in favorem debitoris in uno annuo redditu, agentis iterum pro sequentibus annis, obstat exceptio rei iudicatæ, dicit ipse Ripa ibi; sequuntur Aretin. super eadem l. hoc idem tenentem, & citantem, tex. in l. si ex falsis, C. de transactionibus, sed pro meliori allegat Ripa l. si petero, ff. de exceptione rei jud.

133 Si verò tot sint obligationes quot sint anni, sententia lata pro prima pagha, & præstatione, non pareret plenum præiudicium pro sequentibus, propterea dicit Ripa utilitissimum esse scire, an in annuis præstationibus unica fit obligatio, an tot quot præstationes. Ripæ autem omnes præcipienti Doctores, scilicet Simon de Prectis, & Gratia assentiunt, & cum sua determinatione transeunt omnes. Pro quo allegat famosum text. in l. & an eadem, §. actiones ff. de except. rei jud. cujus sunt hæc verba. Actiones in personam ab actionibus in rem hoc differunt, quod cum eadem res ab eodem mihi debeatur, singulas obligationes, singulæ causæ sequuntur, nec ulla earum alterius petitione vitatur: ac cum in rem ago non expressa causa, ex qua rem meam esse dico, omnes causæ una petitione apprehenduntur, nec enim amplius, quam semel, res mea esse potest, sæpius autem deberi potest, &c. & sic sequitur, quod quando plures sint obligationes, quot præstationes, semper exceptio etiam jam opposita in aliquibus, in aliis decurrendis iterum opponi potest, si sui natura legitima sit, non tamen talis esse desit ex hoc capite.

134 E converso autem quando ad præstationem unius, vel secundi anni debitor per sententiam condemnatus, & executus solvit, si non opposuit tunc legitimam exceptionem, sed opponere omisit, possit in qualibet ex præstationibus sequentibus opponere, absque eo quod sibi aliqua rei iudicatae possit exceptio obstat, nemini dubium est, pro quo est doctrina glossæ singularis in auct. de instum. cautela; & vide §. in huius verbo, insinuat, ubi Angel. eleganter ibi n. 15. quem referens sequitur Greg. Lopez in l. 15. gl. 1. in l. 18. p. 2. in princ. gl. Gasp. Rodrig. de annuis redd. l. 1. q. 15. sub n. 28. dicens, quod huiusmodi solutiones nihil inferunt in futurum. Pro qua ratione aliqua adducit ibi, & sursum; qui loquuntur in exemptione opponenda contra instrumentum, aut tabellionem, quorum doctrina procedit, dum loquuntur, quando exceptio non opposita, & 135

Corneus conf. 44. col. 2. & 3. l. 2. Balb. de prescript. 4. p. q. 4. n. 5. Ant. Gomez. ubi supra, alia plura exempla ponit Gasp. Rodrig. de annuis redd. l. 1. q. 17. n. 281. qui n. 102. idem firmat, & latè explicat in annuis legatis, ut tunc tot sint legata, quot annuæ præstationes. Bald. ubi proxime. Vallascus & Castro locis supra citatis, facit l. in singulis ff. de annu. legat. l. si Stichum, §. stipulat. ff. de verb. l. cum in annos, cum duabus seqq. quando dies legat ced. l. 1. §. fin. annos ff. ad falcidiam.

141 Hoc igitur necessario supposito, ita respondet ad præfatam difficultatem Ripa ubi supra in d. l. si ita stipulatus 115. n. 93. col. penult. vers. sed quid si crediti. ff. de verborum obligat. ut ejus decisio & resolutio pendet, an una sit stipulatio pro annuis præstationibus, an plures, ut si unica sit pro omnibus annis, nulla agenti creditori obstat exceptio, quia sententia lata super una parte, hoc est, uno annuo redditu, (cum sine ea alias pars deberi non potest) parit, plenum præiudicium, & excipienti semel jam exceptione rejecta per iudicem in uno redditu, in executione alterius obstat rei iudicatæ, & minus legitimæ, ac reprobatæ exceptionis exceptio, ac ita plenum parat præiudicium debitori, iuxta leg. 2. responsio ff. de exceptione rei jud. Ideo si esset lata sententia absolutoria in favorem debitoris in uno annuo redditu, agentis iterum pro sequentibus annis, obstat exceptio rei iudicatæ, dicit ipse Ripa ibi; sequuntur Aretin. super eadem l. hoc idem tenentem, & citantem, tex. in l. si ex falsis, C. de transactionibus, sed pro meliori allegat Ripa l. si petero, ff. de exceptione rei jud.

142 Si verò tot sint obligationes quot sint anni, sententia lata pro prima pagha, & præstatione, non pareret plenum præiudicium pro sequentibus, propterea dicit Ripa utilitissimum esse scire, an in annuis præstationibus unica fit obligatio, an tot quot præstationes. Ripæ autem omnes præcipienti Doctores, scilicet Simon de Prectis, & Gratia assentiunt, & cum sua determinatione transeunt omnes. Pro quo allegat famosum text. in l. & an eadem, §. actiones ff. de except. rei jud. cujus sunt hæc verba. Actiones in personam ab actionibus in rem hoc differunt, quod cum eadem res ab eodem mihi debeatur, singulas obligationes, singulæ causæ sequuntur, nec ulla earum alterius petitione vitatur: ac cum in rem ago non expressa causa, ex qua rem meam esse dico, omnes causæ una petitione apprehenduntur, nec enim amplius, quam semel, res mea esse potest, sæpius autem deberi potest, &c. & sic sequitur, quod quando plures sint obligationes, quot præstationes, semper exceptio etiam jam opposita in aliquibus, in aliis decurrendis iterum opponi potest, si sui natura legitima sit, non tamen talis esse desit ex hoc capite.

143 E converso autem quando ad præstationem unius, vel secundi anni debitor per sententiam condemnatus, & executus solvit, si non opposuit tunc legitimam exceptionem, sed opponere omisit, possit in qualibet ex præstationibus sequentibus opponere, absque eo quod sibi aliqua rei iudicatae possit exceptio obstat, nemini dubium est, pro quo est doctrina glossæ singularis in auct. de instum. cautela; & vide §. in huius verbo, insinuat, ubi Angel. eleganter ibi n. 15. quem referens sequitur Greg. Lopez in l. 15. gl. 1. in l. 18. p. 2. in princ. gl. Gasp. Rodrig. de annuis redd. l. 1. q. 15. sub n. 28. dicens, quod huiusmodi solutiones nihil inferunt in futurum. Pro qua ratione aliqua adducit ibi, & sursum; qui loquuntur in exemptione opponenda contra instrumentum, aut tabellionem, quorum doctrina procedit, dum loquuntur, quando exceptio non opposita, & 144

144 Sed quid de exceptione sequestri, an sequestrum factum debitori aliqua ex causa autoritate iudicis, debitori ipsi præcipientis, ne solvat suo creditoris, an impediatur executionem factam in ipso debito, & talem exceptionem legitimam esse ad impediendam huiusmodi executionem, tenet Flor. de Men. in addit. ad Gam. dec. 285. exactissime probat Joan. Gutier. pact. q. civ. q. 113. à prin. diligentissimus & doctus Joan. del Castill. quotid. contraver. lib. 4. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Petr. Fontan. ad fi. & versic. denique & ultimo fol. 595. qui cum Flor. de Men. ubi proxime, quod exceptio istius iudicis debet impedire viam executionem, sed quod iudices solent non obstante interdictione ne creditor solvatur reum debitorem condemnare (oblata illi cautione indemnitate) & quod tunc non debent decimæ, aut expensæ ab ipso debitor exigi, cum ipse non fuerit in culpa non solvendi, puta quia imò tenetur resistere ex iis, quæ statim sunt dicenda. Ultra quos quod debitor, in quem debitum est sequestratum non possit exequi in suo creditore, nisi semoto sequestro, probant B. in l. multus. ff. de leg. com. Joan. And. in addit. ad Specul. de seq. poss. & fruct. Guido Papæ dec. 148. n. 5. Pract.

tiano procedit, & locum obtinet quando opposita fuit exceptio in aliquibus annorum præstationibus, per iudicem non admittitur, ut in cæteris semper possit obijci iterum, non obstante rei iud. exceptione, prout expressè ipsi Doctores loquuntur. & ex text. in l. si in iudicio, ff. de excep. rei iudicatae, & optimè nostras Gasp. Rodrig. de annuis redd. lib. 1. q. 16. n. 28. quem vide ad propositum.

Sed idem Ripa ibid. in d. l. si stipulatus d. n. 93. in finalibus verbis, contra suam distinctionem, & opinionem opponit d. text. in l. 1. C. de fideicommissi. qui dicit obstat, dum in eo actum fuit annuo leg. 10. quod (ut supra vidimus) tot continet obligationes, & legata, quot præstationes annuæ; & tamen debitor semel condemnatus cogitur præstationes successive decurrendas illius primæ condemnationis, & rei iudicatæ virtute, ita ut semper hæredi ejus obstat exceptio, cui textui ipse Ripa non respondet, sed relinquit cogitandum. Sed tu hanc difficultatem facile evitabis, si consideres, in causis illius text. non agi de una, alterave annua præstatione, sed jus ipsam principale, & ipsa causa primæ, à qua proveniunt præstationes, deducta fuit in iudicium pro tempore decurso, & præsentis, futuro, ut durante legati tempore successivis annis legatum ipsum solvatur, & præstetur legatario, quod quidem obtinet in quibuscumque annuis redditibus ex quavis causa provenientibus, in quibus pariter licitum est agere contra debitorem, ut condemnatur ad præstandum fructus pro omnibus annis futuris debitis terminis, & temporibus, nec tunc erit sequuta huiusmodi condemnatione necesse licet insinuare adveniente anno, ut ex d. l. 1. de fideicom. & laude agitur. C. de præf. 30. vel 40. annor. deducunt omnes DD. prout est videre ex B. in l. libertis §. manumit. in fi. de alim. & cibar. legat. idem, in l. de pupillo, §. si n. pluribus. ff. de novi oper. n. Bal. in l. 1. B. de sent. quæ sine certa quant. Simon. de Præcis de inter. ult. volum. l. 5. dub. 3. n. 95. f. 532. Grat. in discept. for. c. 151. n. 34. & seqq. 10. 1. Alex. conf. 96. in causa & lue, col. 1. in fin. vers. sed respondeo, l. 1. Petrus Surd. de alim. tit. 3. q. 9. in fin. & tit. 8. privileg. 25. n. 7. & sic cum universum jus principale, & universale, ipsaque primæ, & originalis causa in totum sit in iudicium deducta, ac super toto cedat universaliter ista res iudicata, nihil minus, ut pariter semper obstat ejus exceptio, iuxta d. l. & an eadem, in prin. & in d. §. actiones, cum aliis pluribus. ff. de excep. rei jud. nos autem loquimur, quando est actum ad unam, alteramve annuam præstationem dumtaxat, non ad jus principale.

145 Sed quid de exceptione sequestri, an sequestrum factum debitori aliqua ex causa autoritate iudicis, debitori ipsi præcipientis, ne solvat suo creditoris, an impediatur executionem factam in ipso debito, & talem exceptionem legitimam esse ad impediendam huiusmodi executionem, tenet Flor. de Men. in addit. ad Gam. dec. 285. exactissime probat Joan. Gutier. pact. q. civ. q. 113. à prin. diligentissimus & doctus Joan. del Castill. quotid. contraver. lib. 4. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Petr. Fontan. ad fi. & versic. denique & ultimo fol. 595. qui cum Flor. de Men. ubi proxime, quod exceptio istius iudicis debet impedire viam executionem, sed quod iudices solent non obstante interdictione ne creditor solvatur reum debitorem condemnare (oblata illi cautione indemnitate) & quod tunc non debent decimæ, aut expensæ ab ipso debitor exigi, cum ipse non fuerit in culpa non solvendi, puta quia imò tenetur resistere ex iis, quæ statim sunt dicenda. Ultra quos quod debitor, in quem debitum est sequestratum non possit exequi in suo creditore, nisi semoto sequestro, probant B. in l. multus. ff. de leg. com. Joan. And. in addit. ad Specul. de seq. poss. & fruct. Guido Papæ dec. 148. n. 5. Pract.

146 Sed quid de exceptione sequestri, an sequestrum factum debitori aliqua ex causa autoritate iudicis, debitori ipsi præcipientis, ne solvat suo creditoris, an impediatur executionem factam in ipso debito, & talem exceptionem legitimam esse ad impediendam huiusmodi executionem, tenet Flor. de Men. in addit. ad Gam. dec. 285. exactissime probat Joan. Gutier. pact. q. civ. q. 113. à prin. diligentissimus & doctus Joan. del Castill. quotid. contraver. lib. 4. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Petr. Fontan. ad fi. & versic. denique & ultimo fol. 595. qui cum Flor. de Men. ubi proxime, quod exceptio istius iudicis debet impedire viam executionem, sed quod iudices solent non obstante interdictione ne creditor solvatur reum debitorem condemnare (oblata illi cautione indemnitate) & quod tunc non debent decimæ, aut expensæ ab ipso debitor exigi, cum ipse non fuerit in culpa non solvendi, puta quia imò tenetur resistere ex iis, quæ statim sunt dicenda. Ultra quos quod debitor, in quem debitum est sequestratum non possit exequi in suo creditore, nisi semoto sequestro, probant B. in l. multus. ff. de leg. com. Joan. And. in addit. ad Specul. de seq. poss. & fruct. Guido Papæ dec. 148. n. 5. Pract.

147 Sed quid de exceptione sequestri, an sequestrum factum debitori aliqua ex causa autoritate iudicis, debitori ipsi præcipientis, ne solvat suo creditoris, an impediatur executionem factam in ipso debito, & talem exceptionem legitimam esse ad impediendam huiusmodi executionem, tenet Flor. de Men. in addit. ad Gam. dec. 285. exactissime probat Joan. Gutier. pact. q. civ. q. 113. à prin. diligentissimus & doctus Joan. del Castill. quotid. contraver. lib. 4. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Petr. Fontan. ad fi. & versic. denique & ultimo fol. 595. qui cum Flor. de Men. ubi proxime, quod exceptio istius iudicis debet impedire viam executionem, sed quod iudices solent non obstante interdictione ne creditor solvatur reum debitorem condemnare (oblata illi cautione indemnitate) & quod tunc non debent decimæ, aut expensæ ab ipso debitor exigi, cum ipse non fuerit in culpa non solvendi, puta quia imò tenetur resistere ex iis, quæ statim sunt dicenda. Ultra quos quod debitor, in quem debitum est sequestratum non possit exequi in suo creditore, nisi semoto sequestro, probant B. in l. multus. ff. de leg. com. Joan. And. in addit. ad Specul. de seq. poss. & fruct. Guido Papæ dec. 148. n. 5. Pract.

148 Sed quid de exceptione sequestri, an sequestrum factum debitori aliqua ex causa autoritate iudicis, debitori ipsi præcipientis, ne solvat suo creditoris, an impediatur executionem factam in ipso debito, & talem exceptionem legitimam esse ad impediendam huiusmodi executionem, tenet Flor. de Men. in addit. ad Gam. dec. 285. exactissime probat Joan. Gutier. pact. q. civ. q. 113. à prin. diligentissimus & doctus Joan. del Castill. quotid. contraver. lib. 4. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Petr. Fontan. ad fi. & versic. denique & ultimo fol. 595. qui cum Flor. de Men. ubi proxime, quod exceptio istius iudicis debet impedire viam executionem, sed quod iudices solent non obstante interdictione ne creditor solvatur reum debitorem condemnare (oblata illi cautione indemnitate) & quod tunc non debent decimæ, aut expensæ ab ipso debitor exigi, cum ipse non fuerit in culpa non solvendi, puta quia imò tenetur resistere ex iis, quæ statim sunt dicenda. Ultra quos quod debitor, in quem debitum est sequestratum non possit exequi in suo creditore, nisi semoto sequestro, probant B. in l. multus. ff. de leg. com. Joan. And. in addit. ad Specul. de seq. poss. & fruct. Guido Papæ dec. 148. n. 5. Pract.

149 Sed quid de exceptione sequestri, an sequestrum factum debitori aliqua ex causa autoritate iudicis, debitori ipsi præcipientis, ne solvat suo creditoris, an impediatur executionem factam in ipso debito, & talem exceptionem legitimam esse ad impediendam huiusmodi executionem, tenet Flor. de Men. in addit. ad Gam. dec. 285. exactissime probat Joan. Gutier. pact. q. civ. q. 113. à prin. diligentissimus & doctus Joan. del Castill. quotid. contraver. lib. 4. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Petr. Fontan. ad fi. & versic. denique & ultimo fol. 595. qui cum Flor. de Men. ubi proxime, quod exceptio istius iudicis debet impedire viam executionem, sed quod iudices solent non obstante interdictione ne creditor solvatur reum debitorem condemnare (oblata illi cautione indemnitate) & quod tunc non debent decimæ, aut expensæ ab ipso debitor exigi, cum ipse non fuerit in culpa non solvendi, puta quia imò tenetur resistere ex iis, quæ statim sunt dicenda. Ultra quos quod debitor, in quem debitum est sequestratum non possit exequi in suo creditore, nisi semoto sequestro, probant B. in l. multus. ff. de leg. com. Joan. And. in addit. ad Specul. de seq. poss. & fruct. Guido Papæ dec. 148. n. 5. Pract.

150 Sed quid de exceptione sequestri, an sequestrum factum debitori aliqua ex causa autoritate iudicis, debitori ipsi præcipientis, ne solvat suo creditoris, an impediatur executionem factam in ipso debito, & talem exceptionem legitimam esse ad impediendam huiusmodi executionem, tenet Flor. de Men. in addit. ad Gam. dec. 285. exactissime probat Joan. Gutier. pact. q. civ. q. 113. à prin. diligentissimus & doctus Joan. del Castill. quotid. contraver. lib. 4. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Petr. Fontan. ad fi. & versic. denique & ultimo fol. 595. qui cum Flor. de Men. ubi proxime, quod exceptio istius iudicis debet impedire viam executionem, sed quod iudices solent non obstante interdictione ne creditor solvatur reum debitorem condemnare (oblata illi cautione indemnitate) & quod tunc non debent decimæ, aut expensæ ab ipso debitor exigi, cum ipse non fuerit in culpa non solvendi, puta quia imò tenetur resistere ex iis, quæ statim sunt dicenda. Ultra quos quod debitor, in quem debitum est sequestratum non possit exequi in suo creditore, nisi semoto sequestro, probant B. in l. multus. ff. de leg. com. Joan. And. in addit. ad Specul. de seq. poss. & fruct. Guido Papæ dec. 148. n. 5. Pract.

Ferrat. in forma seq. n. 2. vers. audeat. Masuer. in pract. rubric. de seque. s. quem creditor. Rebuff. de liter. oblig. art. 6. gl. 3. n. 64. Gallel. ad for. Came. p. 2. q. 3. ad 4. p. Camer. oblig. n. 3. & 4. Guid. Papae dec. 219. Ciof. conf. 63. n. 1. vol. 2. Cancr. variar. resol. 2. c. 4. a. n. 19.

153 Hinc etiam queritur, an depositarius reddens depositum, de mandato iudicis liberetur, licet pars cuius est non vocetur, iudexque jubeat reddi alteri; an & quas diligenter facere teneatur, & an debeat appellare, vide Greg. Lopez in l. 3. tit. 3. p. 5. gl. 1. ubi late post Bald. in l. si. C. de bon. auth. jud. pos. per text. illum, idem Greg. in l. 4. tit. 14. p. 5. verb. mandam, ubi agit etiam an debeat appellare, & post eundem Greg. idem tractat, Azev. in l. 13. tit. 9. nove recop. fol. 357 Don. Joan. del Castillo quodid. controvers. l. 3. c. 59. sub n. 40. vers. Greg. Lop. & vers. Alphon. Azev. f. 594. a tergo, & factem hoc casu requiri appellationem interponendam ab ipso depositario, si alteri quam ei, qui deposuit, depositum reddi, iudex decernat, tenet Azev. in rubr. tit. 12. l. 4. n. 11. f. 376.

154 Et an debitor, cui iustus est a iudice, ne solvat suo creditori, vel quando per iustum iudicis iubentis, ut alteri quam suo creditori solvat, debeat appellare, & contradicere, & an debeat uti omni diligentia, ne debitum exigatur ab eo, vide latissime Afflic. dec. 328. per totum, & utilius dec. 150. ex n. 8. & seq. n. 17. & seq. usque ad fi. dec. B. & Cast. in l. creditor. ff. de solutio. Rom. conf. 87. Alex. conf. 15. in fi. l. 2. Bald. in l. falsus. C. de furt. & conf. 485. viso instrum. l. 4. III. in conf. 26. l. 3. Aret. in conf. 35. Raphael Cuma. conf. 185. Carol. Ruin. conf. 147. n. 19. l. 1. & in conf. 167. & in conf. 171. l. 4. Avend. in diction. verb. fuerca. Mart. Ant. de Mor. 1. p. n. 27. Grat. conf. 127. l. 1. Guid. Pap. dec. 340. non debet. Marfil. in rubr. de fideiussor. n. 186. Did. Perez. in l. 3. tit. 10. l. 4. ord. q. 15. colum. 1144. Menoch. de arbit. l. 2. cas. 137. qui multa in proposito tradit, & ipse Menoch. in conf. 68. per tot. l. 1. Ursill. in addit. ad Afflic. d. dec. 150. n. 6. & d. dec. 328. n. 1. Ant. Gabr. com. concl. l. 3. tit. de solutio. concl. 11. Rebuff. in tract. de lit. oblig. 10. l. 1. art. gl. 3. n. 64. Rot. Genuens. dec. 33. n. per tot. Hip. Rim. conf. 506. n. 29. & 30. l. 5. latissime Carol. de Graff. in tract. de exceptionib. except. 25. ex n. 29. cum multis seqq. Ant. Thesaur. forens. l. 2. q. 54. per tot. Borgn. Cavalca. dec. 20. n. 21. p. 2. Jacob. Cancr. var. resol. p. 2. c. 4. de seque. & em. n. 19. & seq. Anton. Fab. ad tit. C. de solut. diffinit. 9. fol. 1057. Sera. privit. jur. priv. 47. ex n. 10. cum seqq. Parlad. l. 2. rerum quodid. c. fia. 5. p. 17. n. 8. & 9. Jo. Petr. Fontan. in com. de pactis nuptial. claus. 3. gl. 2. ex n. 42. usque ad n. 49. f. 15. Ant. Gama dec. 285. Guttier. pract. quas. l. 1. q. 113. per totam, ubi allegat ad hanc quaestionem, text. in l. au. Prator. s. permitt. ff. de quas. & aliorum Doctorum dicta referens, nihil tamen resolvens, late prosequitur Domin. Joan. del Castillo. quodid. contrrov. juris, l. 4. c. 59. a num. 29.

155 Et quod teneatur antequam solvat, omnem adhibere diligentiam ne solvat alteri quam creditori, & quod illi teneatur denunciare debitor, probant post Grav. Men. ubi proxime l. 2. cas. 137. n. 16. Petr. Surd. conf. 345. n. 5. & 6. l. ubi alios allegat, late Joan. Gutier. pract. l. 1. d. q. 113. a n. 4. & n. 15. eodem, l. 1. q. 81. ex n. 10. usque ad 17. Castill. ubi proxime sub d. n. 40. in pluribus versiculis, Parlad. ubi supra.

Et quod quando debitor fuit in mora, solvendi suo

creditori, non liberetur per resistentiam & contradictionem sequestrari, quia tunc illa mora praeponderat, tenet Menoch. de arbit. l. 2. cas. 137. a n. 24. Castill. sub d. n. 50. vers. Jacob. Menoch. tenet etiam Fontanel. de pactis nuptial. claus. 3. gl. 2. ex n. 42. f. 15. usque ad n. 49. Affl. dec. 150. Rota Genuens. dec. 61. n. 6. & 9. Borgn. Caval. dec. 25. n. 1. p. 2. Cancr. var. resol. 2. p. c. 4. n. 24. Guttier. in d. q. 113. n. 3. ubi loquitur debitorem, cui ante moram sit sequestrum, teneri resistere, & facere quicquid ei sit possibile, in fi. f. 595. dicitur sequestrum, & factum revocaretur; qui alias, si sponte solvit, cui iudex iussit, vel agnovit dictum sequestrum, non liberatur, per d. l. au. Prator. s. permittitur, ff. de minor. sequitur D. Joan. de Cast. supra vers. denique & ultimo loco.

Et quod debitor liberetur si solvat iudici, aut apponitori exequenti, factam solutionem legitimam reputari, & debitorem liberare, tenet Parlad. lib. 2. rer. quodid. c. final. 5. p. 17. n. 10. quem sequitur Castell. ubi proxime d. c. 59. sub n. 40. vers. Joan. Parlad. in fi. f. 595. circa quod dicit Rebuff. in tr. de sent. execut. art. 7. gl. 15. n. 7. quod si executor fuerit datus ad vendendum & pretium recipiendum (quod tamen periculosum, dicit ille) si is vendiderit, & pretium receperit, liberabitur emptor, quia legitime solvit, parendo mandato iudicis, sed executor tenebitur domino, cuius bona sunt vendita; allegat Bal. in l. 3. s. si executor. ff. de negotiis gestis, argum. l. stipul. sum mihi s. 1. ff. de solut. melius facit l. si ob causam, de evict. qui Rebuff. in apparitore videtur ex his requirere mandatum iudicis ad recipiendum pretium, quod pro nunc non examino.

159 Circa hanc materiam notandum erit, quod evicta re in solutum data pro debito pecuniario, five per adjudicationem iudicis, five partis, non agitur ex actione primæva competenti ex primo contractu, quia ipsa extincta fuit, & sublatæ, sed tantum ex actione, utili exemplo. P. Surd. dec. 266. n. 1. cum seqq. & dec. 113. n. 3. & conf. 145. n. 29. & 21. cum seqq. & supra lib. 1. post Tiraquell. & plures quos allegat Gratia. discept. foren. cap. 3. ex n. 14. usque ad n. 23. late Fabius de Anne in conf. 35. & in conf. 90. Masfrill. dec. 120. Doctor Felicia. de Solis in appendice ad comment. de sensib. 2. tom. 161 cap. 5. n. 16. f. 301. D. Joan. de Castill. quodid. contrrov. jur. lib. 4. cap. 59. a n. 51. cum seqq. qui etiam probant, utile esse, quia hoc casu priores fideiussores, & pignora liberantur, quia late de materia tractant, quando evicta re, & semel extincta actione liberentur priores fideiussores, de quo plurimi citati ab eodem Castell. ibi.

162 Tamen cautela erit, ut creditor periculum hoc effugiat, ut sibi precipiat protestationem, quod re evicta sibi remaneat integra, & illata actio primæva, quia tunc ex ea protestatione conservat illam, & re evicta poterit expediri adversus fideiussores, & tertios pignorum, & hypothecarum possessores probant Solis, Grati. & alii citati per Castell. n. 54. ex Cepola, cautel. 123. qui late hanc materiam post alios prosequitur videndus.

Uterius animadvertendum erit, quod creditor evictionem pignoris venditi non debet regulariter, probant l. 1. & 2. C. credit. evictionem pignoris non debere, l. si. tit. 13. p. 5. dummodo concurrant requista ab eisdem iuribus, & Doctoribus desiderata, quæ tradit Gregor. Lopez in l. si. tit. 13. p. 5. gloss. i. deduxerunt quoque, atque exornarunt Doctores communiter ad d. tit. C. creditorem evictionem pignoris non debere, ubi eleganter Jacob. Cujacius, & Hug. Donel. videndi omnino, Signorol. in conf. 90. n. 26. Silvan. in conf. 101. Duén. reg. 169. Plot. in l. si quando n. 468. C. unde vi. Decius in conf. 449. n. 37. & 38. Franc. Mor. q. 926. p. 2. Vincent. de Franc. dec. 239. p. 2. Franc. Viv. dec. 24.

160 & 152. p. 1. Fabius de Anna in conf. 37. & in conf. 90. n. 12. & seqq. Peregr. de fideicom. a 35. n. 19. & dec. 31. n. 5. Steph. Grat. dec. 175. ex n. 1. Ozalc. in conf. 33. Arifim. Tapat. variar. l. 2. tit. creditorem evictionem pignoris non debere, fol. 239. Magon. dec. 32. Rota Flor. Paer Lud. Molin. t. 2. de iust. & jur. tr. 2. disp. 538. ex vers. superest explicimus, fol. 1825. in fi. & 1826. & vide etiam fol. 1827. Fulv. Pac. in tract. de empt. & vend. n. 254. fol. mihi 244. J. Baptist. de ratione quotæ, q. 14. n. 6. Alex. Trentacinq. var. l. 3. tit. de empt. & vend. resol. 17. fol. 278. Card. Domin. Tulc. pract. concl. jur. tom. 2. lit. E. concl. 359. fol. 285. Ant. Faber. de error. pragmat. dec. 10. error. 5. & melius error. 10. ubi vide omnino & ad d. tit. C. creditorem evictionem pignoris non debere, de fin. 1. & tribus seqq. ex 1085. D. J. del Castill. 164 lo quodid. controver. l. 4. c. 42. num. 68. cum seqq. pignoris venditionem legitime factam per creditorem non impeditur per appellationem debitoris, divi supra 3. p. c. 6. n. 33.

165 Unum tamen advertit Ant. Faber. de error. pragmat. dec. 1. lib. 1. error. 10. fol. 26. ubi dicit, titulum C. creditorem evictionem pignoris, non pertinere ad hunc casum, quo venditio fiet per iudicem urgente creditore, sed ad eum potius, quo venditio facta sit per creditorem ipsum iure creditoris, & sic quod pragmatici passim abutuntur eo titulo, ut probent

166 distractis pignorum auctoritate iudiciali, postulante creditore, si ea pignora postea evincantur, creditorem de evictione non teneri, si non fuerit in dolo, interveniente autem dolo teneri, sed decipi manifestè, ea ratione, quod cum venditio fit auctoritate iudicis, quasi nomine debitoris, ut creditori solutionem urgenti satisfiat, ab ipso debitore facta intelligatur, quandoquidem factum iudicis est factum patris, l. 1. & 2. C. in caus. jud. pig. capt. sit, apparet alium quam debitorem, de evictione teneri non posse l. si ob causam, 13. C. de evictio. quod latissime examinat Castell. ubi proxime d. cap. 42. fol. n. 71. n. 10.

168 Quæri etiam potest, ad mei instantiam iudex arrestitit, seu sequestravit mulam, quam quidam debitor forensis in hospitio habebat, probat ille debitor, præfatam mulam suam non esse, sed se conductam habere, an sequestrum sit relaxandum & revocandum? Respondetur, quod sic, Rebuff. in confut. Regii. tit. de lit. oblig. art. 6. gl. 3. n. 52. Jacob. Cancr. var. resol. 2. p. 4. n. 28. Et ratio est, quia sequestrum in re aliena factum non valet, sed debet fieri in propriis bonis, ut affirmat Alex. conf. 6. num. 1. vol. 4. Cancr. loc. cit. Caroc. de sequestro, p. 3. q. 8. n. 1. & Borgn. Cavalca. dec. 3. n. 35. p. 1. tamen in dubio ejus præsumitur, apud quem reperitur, ut post alios Cancr. ubi proxime n. 29. & n. seq. quod iniuste hoc sequestrum petit, tenetur parti ad interesse, quem vide post alios.

169 Quid si plura sequestra fuerint apposita in aliquibus bonis, an prius aliis præferatur? Et dicendum est, quod non, quia sequestratio secundum creditores nullum præiudicium potest generare priori creditori habenti prius rem hypothecam, juxta l. creditor, ff. qui potior. in pign. habeant, & in terminis ita pulchre dicit Joan. Bologne. consil. 30. n. 7. Jacob. Cancr. variar. ref. 2. p. cap. 4. num. 36.

170 Notandum est insuper, ut res per iudicem sequestrata, seu de ejus mandato in causa executionis capta non possit a debitore vendi, ac ideo venditionem esse nullam. Guido Papæ dec. 210. & de alim. num. 44. Cancr. ubi proxime n. 43. ubi post Rebuffum, & Guid. Papæ, quod pro alimentis poterit alienari iudicis permissione.

171 Et pro hujus cap. materie complemento illud annotare poteris, quod exceptio litis pendentiæ in executivis locum non habeat, Gemina. in rubr. de eo qui mittit in poss. causa rei serv. in 6. III. in conf. 9. n. 2. vol. 2.

Gargiar. patro. 100. num. 14. Cavalca. dec. 1. n. 15. p. 1. Beccius conf. 16. n. 3. Berol. conf. 85. v. 1. Nevila. conf. 4. in fi. Grat. discept. 118. Lanc. Robet. de attent. 1. p. c. 4. l. 2. n. 50. & 76. Capic. dec. 33. n. 3. Flam. Carrar. dec. 2. n. 9. 14. Ant. Gabr. tit. de iudicis, concl. 1. n. 31. Anguil. conf. 251. Marius Giurba dec. 100. n. 16.

Ac insuper si via ordinaria actor coepit agere, viam illam relinquere non potest agendo executivè, ex gloss. in l. proinde. §. notandum, ff. ad legem Aquil. Guttier. l. 3. pr. d. q. 39. Sigim. Scaccia. de iudicis l. 1. c. 62. n. 33. de appell. q. 17. l. 9. n. 45. Gratian. discept. 118. a n. 43. cum seqq. Azeved. in l. 1. n. 144. tit. 21. l. 4. recopit. Doctor. Felicia. de censibus, l. 3. c. 2. n. 9. Burgos de Paz. conf. 39. 173 n. 24. Molin. de primogen. additio, ad fi. operis positus ad c. 13. n. 31. l. 3. Giurba. dec. 100. n. 53. & dec. 74. n. 11. nisi cum viam ordinariam intentaverit, protestetur creditor, quod viæ executivæ præiudicare nolit, Giurba, Molina, Paz, Azeved. & alii citati probant.

Et an exceptio rei iudicatæ obtinet contra receptores reddituum, dictos, recavadores de rentas, quibus principaliter res non interest, obstat domino cuius sunt redditus, vide post Plotum conf. 21. & Mandelum de Alba. conf. 249. n. 15. & 17. vol. 2. Baptist. Costa de facti sententia & ignorant. inspectioe 50. n. 6. qui negativè resolvit.

174 Et insuper, exceptiones eadem obstant cessionario, quæ obstant cedenti. Hier. Gabriel. conf. 20. n. 7. tom. 7. quod & idem dicimus de intruso lite pendente, qui eandem habet exceptiones, quæ etiam principali nominato in sententia conceduntur à iure contra executionem, quando scilicet sententiam non impugnant. Hieron. Gabriel post alios conf. 52. n. 13. tom. 2.

CAPUT VIII.

An & quibus casibus ab executoribus excedentibus excutitur personas in executorialibus minimè nominatas, nec virtualiter comprehensas; appellationi interpositæ non deferens, vim faciat, & quales sint casus, specificè monstratur.

SUMMARIUM.

Excedit executor exequendo personas non nominatas in executorialibus, nec virtualiter aut visibiliter expressas, n. 1. & 4. Ab executeore excedente de persona ad personam, appellationi ut iugissima deferendum decernit, senatus aditus per viam recursum, n. 2. Sententia cum stricti sit juris, non extenditur de persona expressa ad non expressam, n. 3. Excessus de persona ad personam nullitas est, n. 4. Excessus adest in executeore, seu quolibet alio delegato, ergo licita est appellatio, valet argumentatio, n. 5. Ab excessu de persona ad personam appellationi ut legitima & suspensiva deferendum est, n. 6. Excessus de persona ad personam causa legitima appellandi ab executeore, n. 7. Tertius comparens coram executeore docens, & allegans se non comprehendam in executorialibus, si non admittatur ab eo, licitè appellat, n. 8. Tertius executorialibus non comprehensus earum executionem impedit & appellat, n. 9. Executor ad ulteriorem executionem procedens, non obstante tertii legitima oppositione excedit, & licitè appellatur, n. 10. Ab executeore rejiciente legitimas exceptiones licet appellare, n. 11. In tertii oppositione duo concurrunt, exemptio legitima rejecta,